

„Considerăm că dacă toți membrii conducerii centrale, județene și locale a partidului vor face din timp abonament la oficiosul «Dreptatea» vor avea la îndemână un mijloc de informare politică, iar apariția sa va putea deveni zilnică.”

Ion DIACONESCU – Raport la Congresul PNȚCD

Seria a V-a
16 PAGINI – 400 LEI

Numărul 92 • Martie 1996

Dreptatea

PERIODIC AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC CREȘTIN DEMOCRAT

Marți, 27 februarie, Secția de Literatură-Filologie a Academiei Române a organizat în sala prezidențială o festivitate de omagiere a profesorului Gabriel Țepelea, membru de onoare al Academiei Române, cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani.

Au luat cuvântul academician Virgiliu N. Constantin, președintele Academiei Române, Eugen Simion, vicepreședinte, academician Gheorghe Mihăilă, academician Alexandru Balaci.

Au fost să fie prezenți: academician Aureliu Săndulescu, vicepreședinte al Academiei; academician Horia Scutaru, academician Dan Berindei, academician Ștefan Ștefanescu, academician Cornelia Bodea, academician Ștefan Augustin Doinaș, academician Dan Rădulescu, Răzvan Teodorescu, membru corespondent, Mihnea Gheorghiu, membru corespondent; scriitorii Ana Blandiana, Cornel Regman, Ioan Șerb, Petre Sălcașeanu, George Corbu, prof. dr. docent Pop D. Popa, numeroși cercetători și profesori.

Tuturor le-a răspuns sărbătoritul care a subliniat că omagiul de fapt va consta în preluarea datelor și interpelărilor noi de literatură veche, limbă literară și istorie pe care le-a susținut în viață și care nu au fost încorporate în manuale și tratate fie datorită conștientului lor axat pe cultură religioasă, fie rezervelor față de autor, marginalizat peste 45 de ani în trecut.

Nicolae PARASCHIV

Academicianul Gabriel ȚEPELEA - omagiat la Academia Română

Discursul domnului academician EUGEN SIMION,
vicepreședinte al Academiei Române

Cuvântul domnului
academician VIRGILIU
N. CONSTATINESCU,
președinte
al Academiei Române

Stimați colegi
și onorați invitați,

Este pentru Academia Română o mare onoare și satisfacție și bucurie să fim adunați astăzi aici pentru a sărbători un distins coleg al nostru pe domnul profesor Gabriel Țepelea.

Colegi din domeniul domniei sale de activitate vă vor prezenta pe larg lucrările și scrierile domniei sale. Eu aș vrea să mă mărginesc să vă mărturisesc admirația și considerația pe care sunt convins că toți dintre noi o avem pentru domnul profesor Gabriel Țepelea, pentru înțelepciunea și generozitatea de care a dat nu o dată dovadă reprezentând dacă doriți un fel de exemplu pentru noua societate românească.

Dați-mi voie să vă urez mulți ani, în primul rând multă sănătate și să dea Dumnezeu să vă putem sărbători și la 95 de ani așa cum am făcut acum câteva zile cu un coleg, toți cei de față, asta înseamnă și o urare anti-egoistă,

La mulți ani!

Domnule coleg Gabriel
Țepelea, doamnă Țepelea,
onorat auditoriu,
doamnelor și domnilor

Secția noastră, Secția de Filologie și Literatură, s-a gândit să omagieze astăzi unul dintre membrii Academiei, este aici de față, pornind de la câteva considerente: De obicei noi nu facem aceste lucruri atunci când un academician împlinește 60 de ani, 70 sau 75 pentru că ar trebui ca în fiecare zi, Academia are 181 de membri activi și 130 de membri de onoare, deci nu știu dacă ne-ar ajunge toate zilele anului. Totuși 80 de ani este un succes și cel pe care îl sărbătorim astăzi în afară de această performanță are și calități intelectuale și calități morale despre care a vorbit și președintele Academiei.

Într-adevăr domnul Gabriel Țepelea este un om foarte înțelept, un om așezat, un bun ardelean cum am remarcat și cu un alt priel, un om pe care Academia Română se poate baza și în această perioadă foarte complicată și pentru ea, pentru Academia Română. Am spus mai în glumă, mai în serios altădată că agentul nostru special în Parlament este domnul Gabriel Țepelea pentru că de câte ori avem probleme financiare care sunt cele mai dureroase, dănsul este de partea Academiei, nu e singurul dar având o poziție importantă acolo dănsul ne susține.

Ce aș putea să spun în plus față de ce am spus, domnule Gabriel Țepelea, acum două săptămâni, când ați avut posibilitatea să mă invitați de ziua dumneavoastră. În primul rând îmi place dărzăria dumneavoastră și statura dumneavoastră morală. În al doilea rând îmi place că suferind cât ați suferit trecând pe unde ați trecut ați ieșit de acolo, nu ați ieșit rău sufletește, ați ieșit bun sufletește, ceea ce este extraordinar. Deși numele dvs este foarte războinic nu vreți să trageți în jeapă jumătate din Principatele Unite cu Transilvania, vreți dimpotrivă ca românii să se înțeleagă între ei și să se simtă bine între ei. Îmi amintesc despre o vorbă pe care o spuneu Ibrăileanu foarte înțeleaptă că „adevărata fericire este atunci când omul umblă bine prin natura lui”.

Eu cred că chiar dvs sunteți o asemenea natură și vreți ca românii să se simtă bine și să umble bine prin natura lor, ceea ce este foarte important.

În al doilea rând secția de literatură și filologie apreciează contribuția dvs remarcabile într-un domeniu al istoriei literare v-a propus și în cele din urmă v-a ales. Apărați o leză care ne este foarte dragă și nouă anume leza că literatura română veche se întinde mai mult decât este recunoscut la ora actuală și ultimele volume pe care le-ați publicat mi se par foarte elocvente în acest sens.

Pentru toate aceste considerații dați-mi voie cu asentimentul membrilor din secția de filologie și istorie să vă felicit în modul cel mai călduros, să vă urez și eu viață lungă și așa cum v-am spus într-o scrisoare pe care v-am scris-o să trăiți în demnitate și bucurie.

Conferințele OMC

Ultimele două conferințe-dezbateri găzduite de Organizația Muncitorească Centrală a PNTCD s-au desfășurat sub semnul imperativului anului: alegerile, văzute prin prizma spiritualității președintelui Corneliu Coposu. Redăm mai jos, succint, câteva dintre ideile expuse.

◆ Joi, 22 februarie

Invitatul întâlnirii a fost dl dr. Mihai Baican, rezident în Germania, medicul care l-a îngrijit cu cea mai mare abnegație în ultimii doi ani de viață pe

marele dispărut, Corneliu Coposu. Slujindu-se de un farmec aparte, dl dr. Baican s-a adresat asistenței cu întrebări simple dar nu simpliste, reușind astfel să incite mai întâi la dialog, apoi la dezbateri vii. De aceea afirmațiile conferențiarului au apărut ca niște concluzii firești ale tuturor: schimbarea în România nu poate veni fără o curățenie a moravurilor

politice; pentru aceasta strădania trebuie să vină de la noi și nu din afară; pentru a câștiga alegerile este nevoie de unitate și, mai cu seamă, de încredere. Dr. Baican a atras totodată atenția că trebuie realism, să vedem lucrurile și oamenii așa cum sunt. Oamenii, a subliniat d-sa, sunt dornici de bunăstare, de realizare pentru sine a unui confort. De aceea, ținând seama de marile diferențe ce există între viața materială din România și aceea din Occident, „nu putem face partide cu campanie electorală de tip francez, german sau american. Noi trebuie să avem un șef și de șeful acela trebuie să asculte toți... Am avut unul, care era alesul lui Dumnezeu și care a murit pe cruce și de care nu am ascultat. Avem acum nevoie de altul. Să ascultăm de acela pe care-l avem”.

◆ Joi 29 februarie

Invitatul întrunirii a fost dl deputat Răsvan Dobrescu. D-sa și-a propus să vorbească despre „Linia politică Maniu, Mihalache, Coposu - o linie politică actuală”. Conferențiarul și-a împărțit discursul în două părți, urmând două idei: definirea liniei politice respective și actualitatea acestei linii. Pentru aceasta a făcut apel la istoria partidului (care se confundă cu istoria României moderne întregite). A demonstrat, cu exemple, că atât Iuliu Maniu, cât și Ion Mihalache au fost consecvenți apărători ai idealurilor democratice. De asemenea, amândoi, ca de altfel toți fruntașii țărăniști, au fost neosteniți luptători pentru păstrarea

identității de neam, lucru dovedit mai cu seamă în perioada 1944-1947, suferind pentru acesta moarte de martiri. Continuatorul lor, președintele Corneliu Coposu, a dovedit nu numai legitimitatea acestor deziderate, ci și realismul slujirii acestora. Pentru împlinirea lor, pentru punerea lor în operă, președintele Corneliu Coposu, luând seama de conjuncturile României de după 1989, s-a străduit, și în mare măsură a reușit, să încheie o coaliție a forțelor politice democratice din țară în vederea instaurării unei democrații autentice.

În final, ținând seama și de cele afirmate mai înainte, dl Dobrescu a declarat că este dificil de precizat acum care vor fi opțiunile PNTCD după alegerile generale, în cazul în care partidul nu va obține majoritatea absolută. Eventualele coaliții pentru guvernare trebuie bine cântărite. Conferențiarul a expus mai multe variante, dar a adăugat că alegerea uneia dintre ele trebuie să se facă după o matură chibzuință.

Dan BĂNICĂ

Organizația județeană Alba a PNT – acțiuni politice desfășurate între anii 1926-1928

Profesorul Alexandru Ivănescu, sub îndrumarea domnului prof. univ. dr. Vasile Vesa, a elaborat lucrarea științifico-metodică „Organizația județeană Alba a Partidului Național Țărănesc - acțiuni politice desfășurate în anii 1926-1928”.

În cele 118 pagini se derulează o perioadă de mari frământări politice din istoria României, asupra căreia nu o să poată nimeni să se aplece fără a observa că, așa cum bine declara Ștefan Cicio Pop la 1 dec. 1918, „Alba Iulia este Ierusalimul neamului Românesc. Ce se hotărăște aici este sfânt și obligatoriu pentru întreg neamul românesc”.

Materialul documentar investigat la Filiala Arhivelor Statului din Județ și s-au adăugat acte din Fondul Prefecturii Alba precum și colecția ziarului național țărănesc local „Alba Iulia”.

Este vorba despre primii ani din activitatea de opoziție a național țărăniștilor, respectiv 1926-1928. După fuziunea din 10 oct 1926 a Partidului Național din Transilvania condus de Iuliu Maniu cu Partidul Țărănesc din Regat condus de Ion Mihalache, noul partid, Partidul Național Țărănesc, se va angaja în lupta pentru putere, având sprijinul clasei țărănești și al intelectualilor.

Primul congres al organizației PNT Alba s-a desfășurat la 30 oct 1926, când s-a ales un comitet județean cu 60 membri, al cărui președine a fost ales dl dr. Ioan Pop, un prestigios avocat din Alba Iulia. De remarcat faptul că în conducere erau intelectuali, proprietari și preoți, în frunte cu cei doi protopopi de Alba, ortodox și greco-catolic.

A urmat o intensă activitate de pregătire a alegerilor din 8 iulie 1927, în care rezultatul ne-a fost favorabil: PNT a obținut 19.049 voturi, PNL a obținut 7.309 voturi și minoritarii

2.624 voturi. Alba avea trei reprezentanți în Adunarea Deputaților, în frunte cu Iuliu Maniu.

Capitolul trei al lucrării este cel mai consistent și se referă la „Participarea național țărăniștilor din județul Alba la lupta dusă de PNT pentru cucerirea puterii în stat”. Față de opreliștile puse de către guvernul liberal condus de Vintilă Brătianu de a nu permite să aibă loc Congresul General al PNT la Alba Iulia în 20 nov. 1927, Comitetul de Direcție al Partidului a hotărât amânarea Congresului, dar a pecizat că se va ține neapărat la Alba Iulia. Și astfel, la 6 mai 1928, organizației județene Alba a PNT-ului îi revine misiunea de a organiza desfășurarea Congresului și a unei mari adunări populare la Alba Iulia. Va fi cea mai mare acțiune politică a național țărăniștilor din județ, realizată în perioada interbelică și totodată cea mai mare adunare publică organizată de un partid politic în România. Atitudinea civilizată, dar fermă a celor peste 200.000 participanți, căreia i s-au adăugat multiple acțiuni politice la nivelul întregii țări și concentrată spre răsturnarea guvernului liberal, au dus la demisia acestuia la 3 nov. 1928 și desemnarea de către Regentă a domnului Iuliu Maniu drept prim ministru. A urmat perioada de organizare a alegerilor din 1928 care au consensat o victorie netă: PNT-ul a obținut 32.759 voturi, PNL-ul 721 voturi, Partidul Maghiar 2.866 voturi, Partidul Poporului 318 voturi și Cuziștii 106 voturi.

A fost subliniat rolul conducătorilor național țărăniști din județ la succesele organizației din acești ani printr-o muncă asiduă și competentă, de notând totodată fermitatea și persuasiunea atât de caracteristice oamenilor acestor locuri.

Deputat PNTCD-Alba,
Ion BERCIU

Sâmbătă 2.03.1996, la sediul PNTCD din Cluj a avut loc o întâlnire a unei delegații a conducerii PNTCD cu reprezentanții ai organizațiilor județene ARAD, BIHOR, BISTRITA-NASAUD, CLUJ, MARAMUREȘ, SATU-MARE și SALAJ.

Întâlniri ale conducerii PNTCD

Din partea conducerii PNTCD au fost prezente d-nii Nicolae IONESCU-GALBENI, vicepreședinte, Matei BOILA, Tudor DUNCA, Ion GHERASIM, Constantin Dudu IONESCU, membri supleanți ai BCCC.

S-au discutat probleme privind: - perfecționarea activității organizațiilor județene și o corelare mai bună cu noile structuri de la nivelul secretariatului general;

- relațiile cu ceilalți parteneri din CDR, punându-se un accent deosebit pe respectarea ponderii reale a partidelor componente la stabilirea candidaților și luarea deciziilor la nivel central;

- pregătirea campaniei electorale,

ca și a tacticilor și strategiei ce urmează a fi adoptată. S-a subliniat că BCCC acordă o importanță excepțională alegerilor administrative din orașul Cluj și solicită organizațiilor județene și municipale să găsească cele mai adecvate metode și eventual alianțe pentru realizarea acestui obiectiv politic

Tudor DUNCA
deputat PNTCD

Anunțuri • Anunțuri

• Peședinții comisiilor permanente au participat, luni, 4 martie 1996 la inaugurarea oficială a Centrului de presă al Parlamentului care a avut loc la Palatul Parlamentului, Sala „Iuliu Maniu”.

• Miercuri, 6 martie orele 12, în prezența unor fruntași PNTCD și a primăriei Capitalei a fost inaugurat Bulevardul Iuliu Maniu, pe locul fostelor străzi Bd Păcii și Armata Poporului.

Cititorii periodice „Dreptatea” care doresc abonamente au următoarele posibilități:

a) Adresându-se redacției noastre din București, Calea Victoriei nr. 133, etaj 2, sector 1, tel: 6503554, fax: 6506444, cont de virament: 4510501106, BCR - SMB.

b) Adresându-se tuturor oficiilor PTTR din țară, menționând că periodice „Dreptatea” figurează în catalogul RODIPET la poziția 2129.

Redacția și administrația:

Calea Victoriei nr. 133, etaj 2,
tel: 6503554, fax: 6506444,
70179, București, sector 1.

Cont virament nr.:
4510501106 BCR filiala SMB.

Tehnoredactare
computerizată:

Mihaela Ivan,
Anca Firescu.

Tiparul executat la

TIPOREX

Calea Plevnei nr. 114, sector 1,
tel: 637.71.96

Conferințele de presă ale PNTCD

26.02.1996
 De senator RADU VASILE a declarat că s-a adoptat soluția modului simplu întrucât era singura modalitate de a atrage atenția asupra situației create în sistemul energetic din România. În opinia PNTCD, ceea ce a apărut în sistemul energetic nu poate fi considerată o criză energetică propriu-zisă, aceasta având o conotație mult mai largă. Este vorba, de fapt, de o criză de sistem, cu toate subdiviziunile ei: criză politică, economică, socială etc. Pentru a argumenta această idee, dl Radu Vasile a făcut o serie de referiri la: „criza grăului”, la lipsa banilor pentru plata salariilor de la sfârșitul anului, la o serie de oameni care acționează împotriva intereselor țării, fiind membri ai PDSR, la RENEL, care ia decizii ce nu sunt aprobate de guvern. Este inadmisibil ca un patron, cum este statul, să nu aibă decizie asupra unei întreprinderi care-i aparține. Mai mult, deciziile RENEL-ului sunt „vorbe goale”. Atât timp cât această regie autonomă împiedică importul de energie ieftină, nu poate obține credite tip Fesal, iar ca principal acționar și debitor al BRCF nu este în măsură să-și plătească facturile și să pună pe picioare sistemul energetic.

În continuare, purtătorul de cuvânt a ridicat problema nefinalizării centralei de la Cernavodă, în condițiile în care întreținerea unei centrale clasice costă 150 mil. dolari, iar a centralei nucleare de la Cernavodă doar 10 mil. dolari și din moment ce noi suntem dependenți de importurile energetice de la ruși și nu se termină centrala atomică, înseamnă că „poate jocurile se fac mult mai ușor”.

În concluzie - a spus dl Radu Vasile - guvernul este blocat la nivel decizional la nivel managerial, la nivel politic etc, toate acestea ducând la criza energetică.

• Presa română - a spus dl Radu Vasile - a luat foc după declarația dlui ambasador SUA Alfred Moses, ținută la Cluj, la Universitatea „Babeș Bolyai”. Punctul de vedere al PNTCD în legătură cu spusele dlui ambasador este următorul: nu suntem de acord cu afirmațiile apărute în presă conform cărora ambasadorul SUA ar da sfaturi politice sau s-ar amesteca în treburile interne ale României; suntem de acord cu dl ambasador că nu pot fi aplicate în România „drepturile colective”, ci numai cele individuale; actualul guvern nu este în măsură să grăbească intrarea în NATO; unele partide (PRM, PSM, PUNR) deși nu au fost nominalizate de dl ambasador s-au simțit cu musca pe căciulă și au reacționat ca atare; PNTCD nu este de acord cu respectarea prevederilor

Tratatului Ribentrop-Molotov, dar respectăm punctul de vedere al SUA care sunt obligate să țină cont de granițele trasate prin Conferința de la Helsinki, altfel România ar părea o țară iredentistă; punctul nostru de vedere în legătură cu generalul Ion Antonescu diferă de cel al dlui

04.03.1996
 Dl prim vicepreședinte al PNTCD, Gabriel Tepelea a prezentat următoarele probleme:

1) DECLARAȚIA UDMR de la CLUJ

Reunit la Cluj, Consiliul de Conducere al UDMR a decis să pună în

reiesă clar că ei sunt conștienți de lipsa de șanse a proiectului și decimizaază pe repetarea și eoul în timp a propunerilor. Este de presupus că sunt conștienți și de improprietatea termenului de autonomie personală. Așa cum am declarat la Congres și cum s-a consemnat în Programul politic, PNTCD se pronunță pentru egalitatea în drepturi a minorităților cu populația majoritară, precizând totodată că, la drepturi egale minoritățile au și îndatoriri egale.

De asemenea, în viziunea PNTCD, descentralizarea administrației și a serviciilor publice reprezintă singura formă acceptabilă pentru asigurarea participării comunităților locale la viața politică, economică și socială. Respingem „autonomia teritorială” ca formă de administrație locală, ca fiind periculoasă din perspectiva unui stat național unitar precum și al integrării europene, aceasta presupunând deschidere și nu închistare separatistă.

2) BLOCAREA FONDURILOR DESTINATE ȘTIINȚEI ȘI CULTURII DE CĂTRE CURTEA DE CONTURI

Expediția românească spre polul Nord care trebuia să pornească la 1 martie de pe banchiza din Nordul Siberiei a fost suspendată în urma blocării sumei de 400 milioane de către Curtea de Conturi. Potrivit declarației dl Th. Gh. Negoiță, conducătorul expediției, Curtea de Conturi a contestat tematica de cercetare a Programului axat pe „studii microorganismelor din zonele polare cu utilizarea lor în industrie, studiul radiocativității și gradul de poluare, producerea unor alimente de tip concentrat”.

Curtea de Conturi și-a asumat deciziile de rol de supervisor al temelor de cercetare aprobate de Ministerul Cercetării și Tehnologiei.

Cazul nu e singular. Am relatat un caz mai grav: anularea de către aceeași Curte de Conturi a sumei de 1 miliard votată în Parlament, la solicitarea Comisiei de Cultură pentru dotarea cu cărți a bibliotecilor publice. Auditul de Comisie, ministrul N. Mărgineanu a arătat că a dispus doar de 79 milioane lei pentru cărți. Apare astfel o nouă putere în stat. Mai precis o superputere care contestează Parlamentul și, după cum se vede, și Fondurile alocate expediției spre Polul Nord.

Se pune întrebarea dacă acțiunea de blocare a fondurilor de către Curtea de Conturi nu este un joc al Guvernului, un paravan pentru înscierea la economii a unor sume destinate științei și culturii. Iată întrebarea la care așteptăm răspuns, de la conducerea Curții de Conturi, acum la trei ani de la reînființare și la peste un veac de la instituirea ei de către Cuza.

Foto Cicerone MANDRU

ambasador SUA. De altfel, toate afirmațiile ambasadorului SUA sunt favorabile Opoziției din România și demonstrează că SUA doresc integrarea rapidă a României în NATO dacă la putere ar veni o nouă formulă guvernamentală.

Dl președinte ION DIACONESCU, răspunzând la întrebările ziariștilor a declarat:

„Acest guvern „tehnocrat” (Văcăroiu) s-ar dori pentru o nouă imagine, în fapt, el ar fi tot o „expesie, o oglindă” a aceluiași regim.

„Occidentalii, la ușa cărora noi batem, ne indică niște reguli, standarde ale democrației, ei doresc să nu avem manifestări rasiste, xenofobe etc”. „Soluția noastră de reînfrângere națională, a spus dl Ion Diaconescu referindu-se la contradicția dintre punctul nostru de vedere în privința Basarabiei și acordurile de la Helsinki, este legată de voința ambelor părți. Sunt convins că în scurt timp mentalitatea celor de peste Prut va fi de așa natură încât va permite liderilor politici să ceară uniunea cu țara.

În încheiere, dl Ion Diaconescu a informat că sportivi de renume s-au decis să fie membri ai PNTCD, referindu-se la Maricica Puica și soțul acesteia.

Cătălina SCORȚEANU-CRISIARCU

aplicare o propunere anterioară despre „autonomia personală”. Prin autonomie personală Consiliul înțelege - potrivit declarației lui Takacs Csaba - crearea unor instituții proprii care să gestioneze învățământul și cultura maghiarilor din România. De ce, a fost întrebat fruntașul UDMR? Fiindcă românii n-au habar de cultura maghiară, deci este necesară autogovernarea.

Proiectul aprobat de Consiliul de Conducere va fi supus spre aprobare Parlamentului României. La întrebarea dacă UDMR cunoaște declarația ambasadorului SUA, Alfred Moses, care s-a pronunțat împotriva autonomiei pe baze etnice, răspunsul a fost „nici italienii n-au cerut aprobarea SUA când au acordat Tirolului autonomia”. Chiar dacă proiectul nu va fi aprobat acum, solicitările vor fi cunoscute și ele vor da roade în timp.

Acestea sunt în linii mari punctele de vedere ale UDMR. La o analiză politică se observă ușor că autonomia personală nu e în concepția UDMR tot una cu autonomia culturală, care presupune dreptul la instruirea în propria limbă, dreptul la propria cultură, garantate de Constituție. Termenul de autonomie personală echivalează de fapt, prin conținut, cu termenul de autonomie regională, etnică. E un joc de cuvinte care țoga solicitările de drepturi colective și inițiativa de separare de învățământul de stat, deși solicită fonduri de la buget.

Din declarațiile fruntașilor UDMR

PNTCD reprezentat la Congresul Alianței Civice

În zilele de 24, 25 februarie a.c. a avut loc în sala Teatrului de Operetă din București al IV-lea Congres al Alianței Civice. În afara delegațiilor la Congres au luat parte numeroși invitați, conducători de partide și formațiuni din CDR, reprezentanți ai unor ambasade.

A fost afirmată încă o dată necesitatea unei convergențe mai eficiente în cadrul CDR, necesară pentru distrugerea definitivă a sistemului comunist în România. În acest sens s-a cerut o mai atentă selecție a candidaților, atât pentru alegerile locale, cât și pentru cele generale.

Congresul a adoptat o declarație importantă în ceea ce privește manipularea electorală a problemei naționale, hotărârea de a acționa în justiție TVR deoarece funcționează ilegal. Au fost modificate unele puncte din statut.

Președintele al AC a fost ales domnul Petre Mihai Băcanu, vicepreședintă dna Ana Blandiana, domni Gheorghe Ceaușescu, Nicolae Prilipeanu, Romulus Rusan, Valerian Stan.

Din partea PNTCD, Congresul AC a fost salutat de domnul acad. Gabriel Tepelea, prim vicepreședintele partidului.

Cicerone MANDRU

Trei ani de guvernare sau din eșec în eșec mergi „popor muncitor“

La confluența anilor '40 și '50, celebrul poet proletcultist de tristă amintire A. Toma scria o poezie din care, bombastic, se desprindea versul „Din victorie în victorie mergi popor muncitor“. Parafrazând acest vers la situația actuală, am imaginat titlul de mai sus, încercând să analizez câteva aspecte esențiale ale evoluției economiei românești, așa cum apar ele în broșura editată de guvern intitulată „Trei ani de guvernare“.

În primul rând, încă din încercarea se enunță o idee falsă care încearcă să acrediteze opinia că o preocupare principală a actualului guvern a constat în diminuarea disfuncțiilor la nivelul economiei, generate de marile dezechilibre moștenite din anii anteriori, precum și de efectele negative ale implementării cu întârziere a unor măsuri de reformă în primele ani de după 1989.

Care „ani anteriori“? Care implementare cu întârziere? Pentru că dorim să fim foarte serioși, vom încerca să analizăm de fond pentru început, aceste aspecte. Pentru aceasta să ne reîntorcem la „neuitatul an 1990“ (parafrazând titlul filmului sovietic proletcultist-stalinist „Neuitatul an 1919“) și să vedem ce se spunea în lucrarea „Economia României - secolul XX - noua tranziție la economia de piață, premise istorice și perspective“, al cărui coordonator a fost academicianul Tudor Postolache, având drept colaboratori peste 1.200 de specialiști din toate ramurile economiei, printre care și pe domnii Văcăroiu Nicolae, Partene Octavian, Stolojan Teodor, Ionete Constantin, în calitate de elaboratori ai materialelor de sinteză sau Coșea Mircea și Popescu Dumitru printre participanții la lucrare.

Această lucrare reprezintă de fapt o reluare a ideilor susținute în volumul „Schită privind strategia înfăptuirii economiei de piață în România“ (mai 1990), preconizându-se prin urmare, următoarele direcții principale de acțiune:

1. În proiectarea indicatorilor macroeconomici s-a admis că produsul intern brut, ca rezultat al introducerii mecanismelor moderne ale economiei de piață, se va înscrie începând cu anul 1991, într-o dinamică ascendentă, cu ritmuri medii anuale de 3,5-3,8%.

2. Asigurarea resurselor necesare din punct de vedere tehnologic și financiar pentru modernizarea rapidă a economiei românești, care se consideră că este posibilă numai în condițiile unei ample asistențe din partea statelor avansate și a organismelor economice internaționale. S-a luat în calcul o atragere de capital străin, sub formă de investiții directe, de circa 8 miliarde dolari în perioada 1990-1996 și de circa 1 miliard dolari anual în continuare.

3. Pregătirea sectorului de stat pentru privatizare prin adoptarea de măsuri cu caracter legislativ, organizatoric, financiar care să asigure pregătirea personalului managerial și a întreprinzătorilor, formarea unei mentalități deschise către economia de piață, precum și adoptarea unor acte normative corespunzătoare, în special legea falimentului.

4. Menținerea evoluției masei monetare în concordanță cu cerințele dezvoltării economiei și ale creșterii rezervelor, menținându-se stabilitatea monedei naționale.

5. Unele variante de lucru adoptate (4 din 8) asigură o creștere rapidă în vederea realizării standardului mediu european în 5-6 ani (adică în 1995-1996), dar cu prețul acumulării unei datorii externe relativ ridicată. Alte variante (2 din 8) se caracterizează prin niveluri relativ reduse ale datoriei externe, durata realizării obiectivelor menționată mai sus se va prelungi până la 10-12 ani (adică în 2000-2002).

6. Continuarea în ritm accelerat a realizării programelor de energetică nucleară și a amenajării potențialului hidroenergetic al țării.

Să vedem pe scurt, care este realitatea la nivelul anului 1996 și pe măsura posibilității, cauzele nerealizării majorității obiectivelor propuse în schița de strategie din anul 1990.

1. Din cauza nerespectării termene-

lor pentru introducerea mecanismelor moderne ale economiei de piață, dinamica ascendentă a produsului intern brut a început să se manifeste abia în anii 1994-1995 și în ritmuri nesatisfăcătoare, care nu au putut acoperi nici scăderile catastrofale din anii 1991-1992. Dacă s-ar fi respectat ritmurile prevăzute în această strategie, în 1996, produsul intern brut ar fi urmat să ajungă la 110,5% față de 1988, anplu maxim sub guvernarea comunistă. În realitate el nu va fi decât de 82,2% din nivelul celui an. Membrii actualului Guvern nu se pot însă ascunde după deget, întrucât o bună parte dintre ei au fost în funcții de mare responsabilitate și în guvernele anterioare, ca urmare aveau capacitatea să stopeze unele acțiuni ce li se păreau cu caracter negativ în evoluția reformei.

2. Investițiile de capital străin au reprezentat la 31.10.1995, 1.541, 3 milioane dolari capital subscris, dar nevărsat în totalitate. Numărul total de „investitori“ a reprezentat 48.455 adică 33.610 dolari pe investitor.

Nu avem nimic împotriva investitorilor mici și mijlocii, veniți din străinătate, dar nu putem să nu remarcăm că economia are nevoie pentru restructurarea de cel puțin 30 miliarde dolari numai în industrie, iar faptul că din cei 1,5 miliarde dolari investiți până în prezent, numai 32% sunt destinați industriei este de-a dreptul îngrijorător.

Cu excepția câtorva investiții de gen Shell România, Amaco, Rodae Automobile, cu efect pozitiv pe termen lung asupra restructurării industriei sau găsirii de noi zăcăminte de petrol și gaze, se poate afirma că diferența dintre prognozele inițiale și realitate este de-a dreptul catastrofală: 1,5 miliarde dolari în 6 ani în loc de 8 miliarde cât ar fi fost necesar, conform strategiilor adoptate în 1990. În acest context, în lipsa unei restructurări reale, sporurile de producție realizate în ultimii doi ani, în numeroase ramuri industriale, s-au înregistrat exclusiv pe seama vechilor mijloace de producție existente, care sunt la limita posibilităților, mai ales dacă ținem seama că în 1998 România va trebui să se alinieze la standardele europene în fiecare ramură industrială.

3. Credincios principiului „nu face azi ceva ce poți lăsa pe mâine“, pentru o mai bună „gestionare“ a reformei, actuala Putere a amănat cu bună știință cu sprijinul majorității parlamentare, implementarea completă a cadrului legislativ.

Desigur, există și realizări, multe dintre ele de pe vremea guvernărilor Roman și Stolojan, dar aplicarea cu întârziere a unor măsuri legislative a dus la răndul său la întârzierea reformei propriu-zise. Dăm câteva exemple, pentru edificare:

● Legea privind valorile mobiliare și bursile de valori trebuia să intre în vigoare în 1992 și a intrat la 07.07.1994.

● Legea privind procedura reorganizării și lichidării financiare (supra-numită și legea falimentului) trebuia să intre în vigoare odată cu legile 15 și 31 din 1990 privind societățile comerciale și a intrat în vigoare în 22.06.1995.

Alte exemple de întârzieri notabile!

● Legea privind taxa pe valoarea

adăugată - 18 luni

● Legea minelor - cel puțin 4 ani

● Legea petrolului - cel puțin 4 ani

● Legea finanțelor publice - cel puțin 3 ani

● Legea mediului înconjurător - cel puțin 2 ani

În ceea ce privește mult controversata lege a accelerării privatizării, este evident că ea a urmărit „amandarea“ legii 58/1991 din timpul guvernării Roman, pentru a împiedica o evoluție normală spre mecanismul desăfurării pieței libere a valorilor imobiliare. Pentru oricine are contact cu organismele însărcinate să gestioneze activitatea de privatizare este limpede cel puțin un lucru, că până în prezent nu există încă numărul necesar de funcționari competenți care să desfășoare eficient și în forșau mai puțin apărând forme mai mult sau mai puțin mascate de „bruișaj“ de vindem țara“.

4. Nu s-a reușit practic deloc să se mențină stabilitatea monedei naționale, deși se pot remarca unele rezultate pozitive ale eforturilor depuse de Banca Națională a României pentru menținerea evoluției masei monetare în concordanță cu cerințele economiei și creșterea rezervelor. În ceea ce privește stabilitatea monedei naționale, este suficient să reamintim evoluția acesteia față de dolar în ultimile 4 luni, consecință a necesității de echilibrare a balanței comerciale deficitare din 1995 și a acordării parității leului față de dolar la rata reală de inflație în țară.

5. Problema datoriei externe merită să fie abordată sub toate aspectele ei pentru a se clarifica unele lucruri deosebit de importante. În primul rând datoria externă nu este mare, ea fiind la sfârșitul anului 1995 de circa 6 miliarde dolari, adică ceva mai puțin decât volumul veniturilor bugetului de stat, preconizate pentru anul 1996. Datoria publică externă contractată între 1.12.1992 - 31.08.1995 se ridică la 3.660 milioane dolari, constatându-se un trend pozitiv în ceea ce privește creditele garantate, în principal pentru investiții.

Reafirmăm însă opinia noastră că acordarea până în prezent a unor credite externe pentru restructurare în limita a numai 1,5 miliarde dolari, cuplată cu investițiile total insuficiente de capital străin în industrie, (circa 500 milioane dolari din 1,5 miliarde dolari investiți până în prezent de partenerii străini), face ca procesul de restructurare să fie în continuare departe de momentul intrării într-un ritm normal de desfășurare. Reamintim, pentru informarea celor care manifestă o grijă nelocală ei față de o penetrare prea accentuată a capitalului străin în România, că în 1995, acesta reprezenta 32% din totalul capitalului social al societăților pe acțiuni industriale și bancare, ceea ce, transpus la scara actuală a economiei naționale, ar trebui să reprezinte cel puțin 10-12 miliarde dolari, de 20-25 ori mai puțin decât este în realitate în prezent.

În acel moment, valoarea totală a datoriei externe ale țării reprezenta 90 miliarde de lei, sau de 2 ori volumul tuturor cheltuielilor bugetare ale țării, fără ca independența României să fie afectată de „imperialismul englez, francez și american“, care dețineau majoritatea participațiilor de capital străin. Când independența a fost afectată în mod real, aceasta s-a făcut din partea „marelui vecin de la răsărit“.

6. Nu numai că nu a avut loc o continuare în ritm accelerat a realizării programelor de energetică nucleară și amenajării de potențial hidroenergetic, dar s-a constatat o încetinire considerabilă a ritmului acestor investiții.

Pe ansamblu, investițiile pentru energie electrică au stagnat, în 1993 și 1994 fiind chiar mai reduse decât în 1992 cu circa 22%, respectiv 20%. În acest context nu s-a reușit nici până acum punerea în funcțiune a primului grup de la C.N.E. Cernavodă cu o putere de 700 MW, suficient de exemplu pentru a prelua șocul cu care se confruntă în prezent RENEL. Nu este inutil să remarcăm că nepunerea în funcțiune a acestor capacități nucleare electrice prezintă și un aspect politic, legat de necesitatea Puterii de a menține unele capacități de exploatare a cărbunelui total necoanomic și a forței de muncă care lucrează la ele, ca „braț înarmat“, pentru orice eventualitate.

Precizăm că de curând Asociația Română pentru Energie Nucleară a afirmat că opirea programului nuclear al României numai la unitatea 1 va conduce nu numai la o criză energetică în următorii 15 ani, dar și la uriașe pierderi în industrie, pe șantierul centralei și în masa de specialiști.

În ceea ce privește potențialul hidroenergetic amenajat și suficient să remarcăm că dacă perioada 1980-1990 a 5.657 MW adică cu 10% anual, în intervalul 1990-1993 acesta a crescut de la 5.657 MW la 5.872 MW, adică cu 1% pe an. Se mai afirmă că sunt în stadii

Programul PHARE este inițiativă Uniunii Europene prin care se acordă ajutor financiar nerambursabil țărilor din Europa Centrală și de Est. Scopul său principal este de a sprijini aceste țări pentru realizarea reformei economice și înțărirea societăților democratice născute după 1989. Ulterior, programul PHARE și-a adăugat o nouă dimensiune, cea de sprijin a integrării acestor țări în structurile europene. De aceea, la ora actuală, PHARE este identificat în Acordurile de asociere cu UE (semnate de 10 țări central și est-europene, între care și România) ca fiind una din cele două surse de finanțare destinate sprijinirii eforturilor de realizare a obiectivelor Acordurilor Europene. PHARE oferă împrumuturi nerambursabile, în timp ce Banca Europeană de Investiții oferă împrumuturi rambursabile.

România beneficiază de programul PHARE din 1991, cu o întârziere de 1 an față de Bulgaria și Cehia, datorată mizeriei din iunie 1990. Principalele priorități ale finanțării PHARE pentru România au fost stabilite de guvern și au reflectat în consecință politica guvernamentală față de

Programul PHARE și România

reforma economică, dezvoltarea statului de drept și integrarea europeană. De aceea, folosirea acestei surse de finanțare externă a fost făcută în aceeași manieră ineficientă în care este administrat bugetul național. Cel mai clar exemplu este dat de „rezultatele“ obținute, inclusiv prin mobilizarea fondurilor PHARE, în domeniul dezvoltării agriculturii și al sectorului energetic. Deși a primit zeci de milioane de ECU în ultimii 4 ani pentru sprijinirea agriculturii private (10 milioane ECU în 1995) și pentru restructurarea sistemului energetic național (21 milioane ECU în 1995) singurele rezultate vizibile au fost criza grăului din toamna anului trecut și criza energetică din această iarnă.

Cu toate acestea, există posibilitatea unei utilizări cu adevărat eficiente a fondurilor PHARE pentru România. Participarea organizațiilor neguvernamentale, a întreprinderilor mici și mijlocii, a instituțiilor sociale, a persoanelor interesate, cu un număr cât mai mare de proiecte finanțabile PHARE va face ca fondurile PHARE să ajungă cu mai multă ușurință și rapiditate tocmai acolo unde ele sunt extrem de necesare: pentru stimularea investițiilor, pentru susținerea schemelor de credit pentru fermieri și mici întreprinzători, pentru dezvoltarea mass-media independente, pentru administrarea justiției și reforma procedurilor penale etc.

Dr. Silviu POPA

Notă: Informații suplimentare privind programul PHARE pot fi obținute de la Departamentul de politică externă și integrare europeană (tel: 615 45 36).

avansate 4 grupuri hidroelectrice totalizând 110 GWh/an adică circa 50 MW, aceste realizări fiind total insuficiente față de obiectivele propuse inițial.

Analiza făcută în prezentul articol asupra celor trei ani de guvernare (1993-1995) nu se doare exhaustivă și nici nu poate fi. Ceea ce trebuie reținut este însă faptul că în această perioadă a lipsit voința politică pentru o înscriere a țării pe un drum cu pași hotărâți spre finalizarea reformei, în principal pentru a se putea feri poporul român de o perioadă prelungită de privațiuni și suferințe, care nici măcar să nu conducă la rezultatele scontate.

Ing. Costin SCORTEA

Deșeurile urbane - un pericol pentru mediu și sănătate (VI)

Pragul pentru managementul deșeurilor urbane crește dramatic. Totodată, trebuie să se țină seama, după cum s-a arătat, și de volumul în continuă creștere al acestora ceea ce necesită căutarea de noi metode de gestionare. În acest sens trebuie menționată opinia favorabilă a unor specialiști pentru incinerarea deșeurilor urbane cu obținerea de energie.

Menționăm că prima instalație de incinerare a deșeurilor urbane a fost construită în 1874 la Nottingham, Anglia. Cel de-al doilea incinerator, construit după modelul celui din Anglia, s-a amplasat la Hamburg, în Germania, dar nu s-au obținut rezultatele așteptate deoarece deșeurile urbane aveau altă compoziție și o putere calorică mai mică.

Chiar de la prima apariție a incineratoarelor pentru deșeurile urbane au apărut discuții pro și contra în ceea ce privește rentabilitatea între partizanii incinerării și cei care propuneau prelucrarea sau compostarea. În ultimul timp, se pare că, s-a ajuns la o conciliere, specialiștii recomandând ambele tehnici. Partizanii incinerării sunt de părere că: "Tot ce se compostează arde, dar nu tot ce arde se poate compostă". Este adevărat că prin incinerare se poate distruge o cantitate mai mare de deșeurile urbane decât prin compostare. Un alt motiv pentru care se susține de către unii specialiști incinerarea deșeurilor urbane este faptul că aceste instalații produc energie calorică folosită pentru încălzirea apei, iar aburul rezultat pune în mișcare turbine pentru producerea energiei electrice sau se utilizează pentru termoficare. Totodată, prin incinerare deșeurile organice se transformă în produși gazoși (dioxid de carbon, vapori de apă, combinații de azot și sulf, în special oxizi etc), care pot fi emiși în atmosferă sau se neutralizează prin filtrare sau la substanțe inofensive pentru mediu. Prin incinerare se distrug și microorganismele.

Instalațiile de incinerare, de fapt niște instalații chimice, ocupă suprafețe de teren mult mai mici decât cele de compostare putând fi amplasate, după unii autori, chiar în interiorul orașelor economisind cheltuielile pentru transportul deșeurilor urbane, uneori la mari distanțe, la gropile de gunoi sau la compostare.

Adversarii incinerării argumentează că prin distrugerea deșeurilor prin această metodă se generează poluanți toxici ca, de exemplu, dioxine (Drepta-

tea, seria a V-a, nr. 76, 1995, p.5), arsen, cadmiu, crom, cobalt, plumb și dioxid de carbon incriminat de efectul de seră (Dreptatea, seria a V-a, nr. 72, 1995, p.14). În cazul emisiilor de mercur, foarte toxice, într-un studiu arătat că: "Incineratoarele de deșeurile municipale sunt acum sursele cu evoluția cea mai rapidă de emisii de mercur în atmosferă. Emisiile de mercur de la incineratoare au depășit sectorul industrial ca sursă majoră de mercur atmosferic și, probabil, se vor dubla în următorii cinci ani. Dacă incineratoarele aflate în construcție și în proiectare vor intra în funcțiune, chiar cu tehnologiile de control curate, emisiile de mercur din această sursă se vor dubla. Această creștere va adăuga milioane de kilograme de mercur în ecosistem în următoarele decenii dacă nu se acționează acum". La prima vedere s-ar părea că se exagerază, dar faptele contrazic. Mercurul nu pătrunde direct în mediu, ci mai precis se acumulează, în special, în lanțul trofic prin bioacumulare, care se concretizează progresiv, în cantități tot mai mari în animalele din vârful lanțului trofic, ca, de exemplu, în pești. Peștele constituie hrana pentru oameni, iar aceștia se pot îmbolnăvi datorită mercurului.

Al Gore, vicepreședintele Statelor Unite, scria: "Consecința principală a incinerării este transportul gunoierului, în forma gazoasă prin aer, către comunități învecinate, peste granițele interstatale, intradepărtaș, în atmosfera întregului glob, unde va persista mulți ani de acum încolo".

Incinerarea creează o nouă problemă a deșeurilor urbane, care, sub unele aspecte, este chiar mai gravă decât cea din SUA. Deși, incineratoarele reduc cantitatea de deșeurile urbane cu 67-75 la sută în greutate, respectiv 80-90 la sută în volum, restul sub formă de cenușă și zgură este toxic, chiar mai periculos decât volumul de deșeurile supus arderii. Prin incinerare se concentrează unele dintre produsele cele mai toxice cum ar fi metalele grele și complica găsirea unui spațiu de depozitare, iar restul de zgură de 10-20 la sută din foarte mult este încă foarte mult.

O altă formă de poluare o constituie apa cu care se răcește cenușa fierbinte. Aceasta contaminează cu substanțe acide și pune probleme deosebite de depozitare, dacă nu se neutralizează.

Ca alte dezavantaje adversarii

urbane. Alte proiecte se referă la granulara și brichetarea în produse inflamabile de combustibil derivat din deșeurile (Al Gore), care se ard ca atare în cazane special construite sau în amestec cu mici cantități de cărbune.

Sunt și voci care s-au ridicat împotriva construirii de incineratoare. Într-un studiu publicat, încă în 1987, se arată că guvernele statelor au cheltuit o sumă de 39 de ori mai mare decât au investit în reciclarea deșeurilor. După un studiu recent 18 state din estul și vestul mijlociu al SUA cheltuiesc pe o perioadă de cinci ani de 8-10 ori mai mult decât pentru reciclare. Alții consideră incinerarea ca fiind o alternativă de depozitare a deșeurilor urbane în gropile de gunoi și ca o formă de reciclare. Prin incinerare se reduce cantitatea finală de deșeurile care trebuie să se depoziteze și oferă posibilitatea recuperării unei cantități de energie, dar nu elimină depozitarea finală și nici nu conduce la recuperarea materialelor. Din cauza perioadelor de oprire pentru mentenanță și reparații cât și a calității deșeurilor urbane din punct de vedere al puterii calorice cantitatea care se reduce, prin incinerare, este, în SUA, de circa 50 la sută în greutate și 60 la sută în volum. Din cauza că instalațiile de incinerare sunt scumpe, de obicei, sunt finanțate de către guvernul SUA sau indirect, prin faptul că energia produsă este mai scumpă decât cea obținută de termocentralele convenționale.

Institutul de Autosrijinire Locală din Washington DC a estimat costul unei instalații de incinerare a unei tone de deșeurile pe zi la 100.000-200.000 de dolari, iar pentru compostul fertilizant la 15.000-20.000 de dolari. Unele calcule arată că o subvenție de 8 milioane de dolari pentru construirea de instalații de incinerare suplimentară ar permite SUA să ardă o pătrime din producția de deșeurile urbane a anului 2.000, în timp ce al aceiași fonduri s-ar putea asigura capacități suplimentare pentru reciclare și compostare, respectiv pentru fertilizare, care pot prelucra trei pătrimi din deșeurile urbane preliminate pentru sfârșitul de secol.

Corneliu-Anton COCIAȘU

incinerării deșeurilor urbane citează, printre altele, zgomotul puternic datorat motoarelor și din cauza unor utilaje depășite: coroziunea și degradarea prematură a materialelor de construcție datorate, în special, temperaturilor înalte de ardere (chiar peste 1.000°C), faptului că în anumite perioade (stăit umiditatea cât și caracteristicile chimice ale deșeurilor urbane nu sunt rentabile unei exploatare economice datorită puterii calorice scăzute, respectiv sub 1.000 kcal/kg.

În SUA se preconizează utilizarea aburului ca sursă de energie pentru rentabilizarea incinerării deșeurilor

Energia, prezent și viitor

Asociația Inginerilor PNTCD a organizat în ziua de 28 februarie a.c., la sediul sectorului 2, o masă rotundă cu tema "Energia, prezent și viitor", cu participarea unor specialiști din învățământul superior, proiectare, ministere, producție și membri ai Departamentului de Studii Doctrinale și Programe precum și Asociația Inginerilor. Din partea conducerii partidului au participat domniile dr. ing. Barbu Pițigoi, secretar general adjunct, deputat, președintele Asociației Inginerilor și ec. Gh. Cristea, deputat.

După o scurtă introducere, dl conf. dr. ing. Gh. Băran a dat cuvântul dlui Gh. Cristea, moderatorul mesei rotunde, care a arătat că în cadrul abordării problemei energetice va trebui să se pornească de la ce există și ce va trebui să facem.

Dl prof. dr. ing. Aurelian Lecca, de la Universitatea Politehnică București, într-o amplă expunere a evidențiat faptul că țara noastră nu mai are rezerve, iar ceea ce se poate exploata se va epuiza în câțiva ani. România a devenit importator de resurse energetice și energie din 1976. Energia hidrocentralelor este cea mai ieftină, dar hidrocentralele mici devin nerentabile. De asemenea, energia nucleară este anevoioasă. Termocentralele pe cărbuni sunt costisitoare datorită ligniților inferiori cât și a costului poluării.

RENEL-ul reprezintă un monopol de stat, care reunește vechile structuri din vechiul minister al energiei. Mai mult, Charta Europeană a Energiei, care a fost semnată și de România nu a fost adusă la cunoștința opiniei publice, care ar trebui discutată și trecută prin parlament. De asemenea, se impune de urgență, o legislație energetică.

Dl C. Lupescu, ing. șef ISPE a propus ca în locul RENEL-ului să se înființeze un minister al resurselor.

Prof. dr. ing. M. Cazacu, de la Universitatea Politehnică București și-a manifestat pesimismul în problema energetică, mai ales, că în programele guvernului se arată că în anul 2010 producția energetică se va dubla, dar nu știe și cu ce resurse. Propune o dezvoltare durabilă pe bază de energii neconvenționale și nepoluante. În continuare a precizat că, până în prezent, nu avem un studiu de impact pentru CNE-Cernavodă.

Dl ing. B. Micolescu, a arătat că în cadrul Departamentului există studii clare ținute la zi, cu propuneri clare. Actualilor guvernanti le lipsește voința politică pentru a face ceva în domeniul energetic.

Dl ing. Ion Enescu, expert parlamentar, a precizat că un proiect pentru o lege a energiei a fost depusă încă din 1994.

Ceilalți vorbitori, dnii ing. C. Scorțea, ing. I. Cristea, ing. D. Dobrescu, T. Alexandru, Constan-

tin Șofronie au venit cu precizări în legătură cu criza economică și ce măsuri trebuie întreprinse pentru intrarea în normal.

Din lucrările de cuvânt și a propunerilor făcute se desprind următoarele concluzii: ♦ criza energetică este cronică, ea s-a declanșat odată cu industrializarea socialistă; ♦ se constată epuizarea rapidă a resurselor de petrol și gaze naturale, singura rezervă, dar nerentabilă, o reprezintă cărbunii inferiori din Oltenia; ♦ industria, mai ales metalurgică și chimică, este mare consumatoare de energie; ♦ nu s-a pus în funcțiune grupul 1 de la CNE-Cernavodă, ceea ce ar fi suplinit criza energetică; ♦ investitorii străini în industrie sunt aproape nefinansați; ♦ programul de restructurare a industriei, din lipsă de fonduri, practic, nu a fost demarat; ♦ conservarea energiei prin măsuri de utilizare rațională a acesteia; ♦ elaborarea și trecerea cu prioritate prin parlament a unei legi a energiei; ♦ elaborarea unei strategii a energiei pe termen lung; ♦ președintele Consiliului de administrație al RENEL să fie o persoană independentă, din afara regiilor; ♦ o politică de prețuri juste a energiei care să vină în sprijinul populației; ♦ elaborarea unui studiu de impact pentru CNE-Cernavodă; ♦ dezvoltarea durabilă prin noi surse de energie nepoluante, neconvenționale; ♦ o politică fermă, concretă în domeniul energetic. (CCA)

Instantanee

Superba față a nădejzii

Am în față ediția specială a ziarului „Dreptatea” format mare, în culori, pe hârtie velină care prinde în cuvânt și imagine lucrările celui de al doilea Congres al PNTCD. Prima pagină ne oferă - în culori vii - chipurile celor aleși în noua conducere a partidului: Ion Diaconescu - președinte, academician Gabriel Tepelea - prim vicepreședinte, Radu Vasile - secretar general, apoi cei opt membri ai Biroului Central al Comitetului de Conducere: Nicolae Ionescu-Galbeni, Ion Rațiu, Vasile Lupu din generația seniorială; Mircea Ciomara, Ulm Spineanu și Mircea Popa-Zlatna; generația de mijloc și tinerii Sorin Lepșa și Remus Opris. Lor li se adaugă lista celor 10 membri supleanți ai biroului de conducere și a celor 40 membri ai noului Comitet de Conducere. Iată așadar față superbă a românilor care reprezintă echipa de șoc în lupta pentru realizarea nădejzii noastre de schimbare. Șaizeci și unu de oameni care s-au ridicat să n-ai-

odihnă până când dorința noastră va deveni certitudine. Căci în acest congres cel mai mare partid românesc - al țărănilor și al credincioșilor - s-a angajat să treacă la guvernarea țării pentru a ne salva neamul din prăbușirea în care se află.

Ne dăm seama că cei către care ne îndreptăm acum toată speranța se află în față unui examen crucial, mai mare decât cel din Decembrie 1989: cum vor redresa economia în această prăbușire morală, când s-au stricat complet ierarhiile și criza de autoritate a devenit endemică?

Punctul în jurul căruia trebuie să se dea bătălia este PROPRIETATEA.

Aplecându-mă asupra Rezoluției congresului partidului țărănimii mai m-am liniștit găind acolo soluțiile. Și iată: partidul își propune să treacă - în caz de câștigare a alegerilor - la reconstrucția morală prin instituțiile tradiționale: familia, biserica și școala, să înceapă imediat lupta împotriva corupției prin aducerea vinovaților în față justiției și pedepsirea lor, oprirea

abuzului guvernării prin ordonanțe, asigurarea independenței justiției și reformarea ei, garantarea dreptului la informație prin transformarea posturilor de radio și televiziune în servicii publice, descentralizarea administrației locale (dar neadmiterea autonomiei locale pe criterii etnice), restructurarea, modernizarea și profesionalizarea armatei sub control parlamentar și compabilitatea ei cu organismele euro-atlantice, demilitarizarea și depolitizarea forțelor de ordine publică (poliția, vama și securitatea), constituirea de structuri informatice care să nu permită SRI să redevină poliție politică, urmărirea continuă a reunificării naționale în conformitate cu normele internaționale, cultivarea legăturilor cu românii de peste hotare, militarea pentru integrarea României în structurile europene și euro-atlantice, finanțarea cercetării științifice și separarea ei de activitatea managerială, așezarea premizelor unei societăți informaționale, o politică medico-sanitară preventivă pentru conservarea sănătății populației, descentralizarea culturii, salarizarea personalului din cultură la nivelul cadrelor didactice, revizuirea legii sponsorizării în acest domeniu, garantarea și apărarea populației private prin regim juridic, RECLADIND RESPECTUL FAȚA DE PROPRIETATEA PRIVATĂ, realizarea privatizării (adevărata) pentru crearea unei clase de mijloc, a inițiativei investiționale pentru apariția de noi proprietăți private.

Iată miezul, iată suportul speranței ce mi-am pus-o în acești oameni care reprezintă partea noastră simplă, curată, cinstită și harnică născuți de țărănimea noastră zbuciumată în ființa ei de violență propagandistică a foștilor comuniști.

Amețit de concretețea și puterea de a vedea realitatea de pe poziția adevărului absolut și de hotărârea

Apel către intelectualitatea română

Progresul României este în primul rând legat de prezența structurilor de conducere ale societății, la toate nivelurile, a vârfurilor spiritualității românești.

Calea pentru găsirea celui mai eficient mod de dezvoltare a României este apanajul politiciii. Desigur, scopul politiciii a fost deturmat de la propăgirea țării la propăgirea unei pături clientelare de către guvernarea ultimilor 6 ani.

Iată de ce Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat face apel către toți cei ce pot contribui la rezeșterea României pe făgașul civilizației europene să ni se alăture în efortul nostru. A sta deoparte înseamnă indiferență față de neamul românesc. Iar indiferența în asemenea împrejurări este dezertare.

Fără dumneavoastră nu putem realiza schimbarea visată în decembrie 1989 de cei ce s-au jertfit. Aceeași schimbare pe care și dumneavoastră o doriți în adâncul sufletului.

acestui partid de a ne lua soarta în mâini ies în soare și-mi întreb vecinii ce zice de...

Acesta - anticomunist până-n sânge, dar bun cunoscător al năravurilor foștilor activiști, îmi răspunde cu neliniște:

- Precis cei din PDSR vor copia munca acestor oameni și-l vor prezenta amețitor ca pe propriul lor program, pentru a ameți și mai mult țării. Dacă țărăniștii nu vor arăta țării că cei care conduc astăzi n-au fost în stare șase ani să miște nimic, pentru că n-au vrut privatizare și n-au putut redresa, programul lor minunat nu se va putea aplica. Ca să construiască mai întâi trebuie să dărâmi cei veșți și stricat.

Radu BADIU

Educația permanentă

Societatea în care trăim nu are respect pentru adevăr, permanent sunt încălcate normele legale și etice. Regimul comunist a creat omul nou, a schilodit tradițiile, religia, limba.

Paternalismul statului a impus minciuna, nedemnitatea, iresponsabilitatea. Lipsit de cele mai elementare drepturi, în primul rând dreptul de proprietate, cetățeanul, a devenit client al birocrăției întrepînute, cerând puțin și neavând inițiativă este tributur falselor valori și moralității dubioase.

Foarte ușor s-au impus după decembrie 1989, modelele zămbărete, iar acum coplesit de propriile griji, cetățeanul de rând te privește nelcrezător și cu lehamite când îi spui că prin votul său poate aduce schimbarea...

O reformă morală prin educație accentuând latura spirituală, cu recunoașterea scării valorii și formarea responsabilității individuale ca ilustrare a principiului subsidiarității, este necesară. Moralitatea implică sentimentul răspunderii spunea Rădulescu-Motru. Trebuie învinsă fatalitatea mioritică ce este încurajată de actuala putere.

Educația nu înseamnă numai procesul instructiv în școală și trebuie extinsă la educația permanentă a cetățeanului matur astfel ca el să recâștige încrederea în sine, prin respectarea dreptului la proprietate, a legalității, prin recăldirea instituțiilor fundamentale ale legității statului din care foarte importantă este școala unde accentul se va pune pe latura formativă, astfel ca absolventul de gimnaziu, liceu, facultate să știe ce vrea, iar ceea ce știe să facă bine.

Scopul final al educației este o societate care să aibă persoane de sine stătătoare, armonice dezvoltate și libere. În măsura în care cetățenii se învrednicesc să prospere din propria lor inițiativă, se pot realiza și interesele vitale ale societății. În fond implicarea în activitatea politică este un prilej de educație permanentă.

Omul politic se va impune numai în măsura în care va sacrifica interesele personale, în favoarea celor generale. Ca partid, prin modelele de oameni politici trebuie să contribuim alături de școală, biserică, armată la formarea de caracter și în paralel la formarea unei opinii publice sănătoase prin trezirea sentimentului solidarității naționale.

Horia OPRICĂ

Suntem în viața politică a țării nu pentru a dovedi că existăm. Noi existăm! Nu pentru a tăcea și nici pentru a cuvânta în pustiu. Suntem pentru a afirma și împlini vrea noastră de a zidi o Românie democratică, a drepturilor și libertăților omului, solidarității umane, dreptății sociale și prosperității.

Întru adevăr și morală creștină, lupta PNTCD, a românilor însetați de dreptate, va fi victorioasă. Fără luptă, fără sacrificii, zadarnice vor fi declarațiile noastre. Și pentru aceasta, pentru binele țării, este loc pentru fiecare cetățean român.

Misiunea noastră de a transforma România într-o țară democratică și prosperă se va realiza

Suntem pentru a ne asuma răspunderi!

fiindcă știm cine suntem, știm ce vrem, știm ce putem.

Să ne amintim mereu, să nu uităm, că suntem continuatorii Partidului Național Român din Transilvania, ai Partidului Țărănesc, ai Partidului Național Țărănesc în lupta întru dreptate, națională și socială.

Astăzi și dintotdeauna suntem și am fost și vom fi un partid al adevărului și al dreptății. Nu suntem un partid de dreapta, dar nici de stânga nu suntem. Nu suntem un partid al marilor bogătași, dar nici numai al țărănilor sau al muncitorilor. Suntem un partid popular, un partid al tuturor cetățenilor țării. Suntem înainte de toate un partid al mulțimilor de oameni nedreptățiți de fostul regim comunist, de actualul regim de tranziție. Suntem partidul care este comun, binele țării. Acesta este un adevăr social istoric, pe care nimeni nu-l poate contesta!

Știm ce vrem. Dar s-o mai spunem: Vrem dreptate țărănilor, vrem dreptate muncitorilor.

Vrem dreptate tinerilor, femeilor, bătrânilor, pensionarilor.

Vrem dreptate oamenilor oropsiți de soartă.

Vrem dreptate pentru toți.

Vrem dreptate poporului român. Vrem o Românie democratică, unită și reîntregită în hotarele sale istorice, etnice.

Vrem bunăstarea poporului român. Vrem dezvoltarea economică a țării, dar nu prin sacrificarea unor largi părți ale populației prin sărăcie și infometare. Dorim o țară a prosperității și a spiritualității, a omului împlinit ca persoană umană în libertate și egalitate, în iubire față de semenii săi și de Dumnezeu.

Nu vrem o țară a oligarhiei, a îmbogățitorilor prin jaf și corupție. Vrem o țară mamă a tuturor cetățenilor.

Pentru realizarea obiectivelor noastre e timpul să ne asumăm răspunderi. Suntem un partid de luptători. Soarta noastră nu este de a rămâne pururi în opoziție!

Suntem o forță politică puternică ce are răspunsuri pentru rezolvarea problemelor care confruntă țara.

Suntem deci un partid capabil, prin răspunsuri și puterea noastră de a ne asuma răspunderi în această țară.

Dar pentru a fi victorioși, este nevoie de oameni tari în voință, tari în credința creștin-democratică.

Este nevoie de luptători hotărâți să și sacrifice roștul vieții pe altarul adevărului; binele țării.

Dar în bătălia pentru adevăr nu există funcții. În această luptă pentru adevăr nu putem fi învinși fiindcă nu poate fi învinsă iubirea față de oameni, față de Dumnezeu.

În lupta pentru Adevăr, Dreptate și Prosperitate țării vom învinge.

Cu Dumnezeu înainte, vom învinge!

Grigore LĂPUȘANU-TRANSILVAN

Intervenție în Senatul României

Domnul Președinte,
doamnelor și domnilor senatori

Declarația mea de astăzi se vrea o replică la declarația politică de săptămâna trecută a unui distins fruntaș al PDSR. Domnia sa a încercat în lipsa specialistului de serviciu - mă refer la distinsul domn senator Gh. Dumitrașcu - să lămurească electoratul ce imensă gafă a făcut votând la alegerile locale din anul 1992 candidații ai CDR. Încerca domnia sa să demonstreze zor nevoie că primarii, viceprimarii și consilierii Convenției s-au dovedit o adevărată pacoste pe capul localităților care i-au ales. Nu s-a dat în lături nici de la afirmații calomnioase susținând că reprezentanții opoziției în administrația locală nu au făcut altceva decât să se

îmbogățească în urma unor abuzuri crase în funcțiile pe care le dețin - sub ochii ocrotitori ai prefecților Puterii ce-i drept.

Dacă ar fi să dăm crezare spuselor domnului senator, în țară la noi, singurele localități care au probleme sunt cele care au primari CDR. În restul localităților României curge lapte și miere, câinii aleargă cu covrigii în coadă din poartă în poartă. În localitățile care au primari de ai puterii nu există corupție, titlurile de proprietate s-au eliberat sută la sută, privatizarea e fapt împlinit, nu există probleme cu cupoanele, cu apa caldă, țărani din astfel de localități nu au rămas cu grâul nevalorificat până și vacile mugesc altfel, mai melodios. Nimeni nu suferă de foame, de frig. Nu există șomeri. Milionul de locuri de muncă promis în campania electorală din '92 le-a asigurat o pâine sigură.

Dacă ar fi să exemplific numai cu două municipii în care nu sunt primari CDR; Oradea și Cluj ambele putând concura pentru locul întâi dacă s-ar face o clasificare a orașelor cu cel mai mare număr de gropi pe metru pătrat sau cap de locuitor și ar fi edificator exemplul. E drept că gropile din localitățile cu primari de ai puterii sunt gropi patriotice. Ne putem mândri cu ele. Ele contribuie la menținerea în alertă a celor care circulă pe străzi, pe de o parte și la asigurarea unui teren propice pentru cei care dau în gropi, pe de altă parte. Cred că acestora din urmă li s-a adresat domnul senator atrăgându-le atenția ce pericol îi paște dacă vor vota cu Convenția. S-ar putea ca peste patru ani să alegeți mult și bine până să dai și tu de o groapă ceea ce ar duce în mod inevitabil la desființarea Partidului celor ce dau în gropi.

Nistor BĂDICEANU

Interpelare adresată domnului prim ministru, Nicolae Văcăroiu de către dl deputat Sergiu Rizescu

Obiectul interpelării:

Dacă aserțiunile publice ale Șefului Poliției Române corespund adevărului, corupția afectează, pare-se, din ce în ce mai grav sistemul nostru instituțional. Activitatea unor instituții care îndeplinesc actul de justiție, atât în faza de urmărire penală cât și în cea de judecată, lasă de dorit. Carențele justiției devin tot mai semnificative și mai numeroase, datorită activității precare a unora dintre slujitorii ei, care, prin prestația lor necorespunzătoare, întinează prestigiul acestei autorități publice. Presa semnaleză multe alte abuzuri ale parchetelor și instanțelor pe care dl general PITULESCU nu le-a învederat în expunerea sa.

Situație ce pune sub semnul întrebării preocuparea Ministerului de Justiție și a Consiliului Suprem al Magistraturii față de calitatea actului de justiție înfăptuit de unii judecători și impune o verificare amplă, urmată de măsuri ferme de soluționare, a tuturor aspectelor semnalate, unele putând trage chiar răspunderea penală. Verificarea trebuie să se răsfrângă și asupra celor din Ministerul Sănătății, implicați în cauză, asupra celor constatate și a măsurilor luate în legătură cu cele învederate de mine prin prezenta, vă rog a mă informa până la 11.03.1996.

Declarație

bunăstare pentru fiecare om.

Din capul locului doresc să precizez că o mare parte din vină pentru această situație revine și Parlamentului, pentru modul cum abordăm și definitivăm unele legi. Iată două exemple în acest sens:

De curând, s-a votat în Senat legea partidelor politice, care ar fi trebuit să facă o oarecare ordine în haosul vieții noastre politice, creată pe de o parte de puzderia de partide politice, iar pe de altă parte, de mișcarea, să-i zicem, Browniană, adică haotică, a membrilor de la un partid la altul. În loc să precizăm în articolul 5, paragraful b din lege faptul că trecerea de la un partid la altul se face prin înscrierea în noul partid și demisia din vechiul partid, s-a preferat o formulare ambiguă care încurajează duplicitatea politică. Veți avea ocazia să constatați haosul ce-l va produce această prevedere a legii adoptată de Senat care este totodată și incorectă, mai ales acum în faza alegerilor locale. Ea va încuraja imoralitatea politică și va lăsa câmp liber de acțiune și-i va încuraja pe fripturiști, pe oamenii lipsiți de scrupule care vor putea accede mai ușor în funcții electiv de conducere la comune perpetuându-se astfel actuala imoralitate și corupție.

Anul trecut s-a votat legea privind acordarea ajutoarelor sociale. Am votat-o și noi, opoziția. Acum, din modul cum se aplică în comune, se vede în mod clar că ea este folosită de primarii puterii, foarte numeroși în comune, ca mijloc de a-și face clientela pentru alegerile locale. Dar corupția și abuzurile care se fac în aplicarea ei, de care am luat cunoștință în toate comunele în care am fost, vor acționa însă ca un bumerang ce se va întoarce împotriva oamenilor dvs. Veți vedea! Abuzurile pe care le fac oamenii care

ministere și în administrația publică locală care dispun de tehnică de calcul modernă care ar trebui să le ușureze munca și să o accelereze. În trecut, spre exemplu, în Monitorul oficial din septembrie 1897 erau date toate pagubele făcute de inundațiile din primăvara aceluia an defalcate pe județe (ha. de pământ inundate, plantate cu porumb, grâu, orz etc, vite înneceate, case distruse, evaluarea pagubelor etc). Atunci era posibil să se facă așa ceva, iar acum nu mai este! Și astfel de cazuri aș putea da cu nemiluita.

Iată doar câteva exemple care arată cât de haotică este administrația noastră, cât de abuzive sunt organele noastre de ordine, cât de neprofesional și nedisciplinat sunt oamenii care lucrează în ministere și la Guvern și cât de vinovați suntem și noi parlamentarii care promovăm legi ambigue, lipsite de claritate și precizie, care încurajează abuzul, corupția, reaua credință și incompetența.

În aceste condiții redresarea țării așteaptată cu justificată nerăbdare de toți cetățenii și în primul rând de cei săraci și necăjiți nu este posibilă. Din contră, România se va afunda și mai mult în haos și mizerie.

Serban SÂNDULESCU

Domnule președinte,
Stimați colegi,

Această declarație este de fapt o pledoarie pe care o fac în fața dvs, deoarece, în ciuda faptului că reprezentăm partide și culori diferite și poate chiar interese diferite, avem totuși datoria ca prin activitatea noastră, prin legile pe care le dăm și modul cum verificăm aplicarea lor în teritoriu, să venim în ajutorul celor care ne-au ales a căror viață este din ce în ce mai grea, atât datorită situației economice grele pe care o generează actuala fază de tranziție, cât mai ales datorită corupției, abuzurilor, încălcării unor legi și principii morale fundamentale și nesocotirea muncii, a muncii cinștite, care ar trebui să fie principala sursă de

ar trebui să păzească aplicarea legii și ordinea sunt imense. La Vâlcea, un polițist în stare de ebrietate, stare acoperită de medicul legist de la județ care a certificat că alcoolemia celor doi polițiști implicați în incident era nulă, cu toate că indivizii consumaseră câte 150 gr. de whisky, a omorât un muncitor, Oprea Gheorghe, originar din comuna Valea Mare, trăgând 5 focuri de pistol în el. Acum organele poliției și ale procuraturii militare caută să mușamalizeze cazul, făcând presiuni asupra martorilor și amenințând membrii familiei cu moartea dacă vor căuta să scoată adevărul la lumină. Voi reveni săptămâna viitoare asupra acestui caz deosebit de grav cu o interpelare.

Întorcându-mă seara pe întuneric din județ, am avut ocazia să constat personal și mi s-a confirmat și de către alte persoane, că polițiștii noștri din comune își fac veacul prin baruri consumând băuturi spirtoase.

Anul trecut în decembrie, au fost inundații în mai multe zone din țară. Nu am aflat nici până acum în mod oficial care a fost bilanțul lor, cu toate că avem o armată de funcționari în

CDR în teritoriu

Sâmbătă 2 martie, la SINAIA, în sala Clubului MEFIN S.A., a avut loc dialogul pe teme sindicale și politice organizat de CDR SINAIA, la care au luat parte: Remus Oprîș - deputat, vicepreședinte PNTCD, Traian Turcan, vicepreședinte CSDR; Rodica Bertaian, președinte CSDR Prahova; Gheorghe Ceaușescu, vicepreședinte A.C.; Raul Baz, președinte CDR Sinaia.

Au fost discutate probleme legate de activitatea și rolul sindicatelor, Contractul cu România al CDR și probleme specifice ale localității. La sfârșitul întâlnirii a fost anunțată candidatura din partea CDR pentru funcția de primar al orașului SINAIA a domnului Raul Baz, Director de imagine al candidatului a fost desemnat domnul Elvis Constantin Bărsan.

Cicerone MÂNDRU

Declarația PNTCD în legătură cu actuala criză energetică

In sistemul de producere a energiei electrice și termice au apărut probleme grave, datorate în principal lipsei de combustibil. Criza energetică are ca efect imediat disponibilizarea a zeci de mii de oameni, în ciuda diminuării puterii consumate cauzată de reducerea capacităților de producție.

Siderurgia a fost prima victimă. De săptămâna trecută SIDEX - GALAȚI și-a trimis acasă 25.000 de salariați. Din cauza lipsei de energie, Combinatul a pierdut, într-o singură zi trei miliarde de lei. - la Hunedoara mii de oameni își exprimă nemulțumirea față de măsurile luate de RENEL, deoarece în plină iarnă Regia de Electricitate recurge la soluții extreme, pentru a-și putea menține instalațiile în funcțiune. - Practic nu are cu ce. - Lipsesc păcura. - Lipsesc gazele naturale. - Lipsa de preocupare și de prevedere a Guvernului și a RENEL-ului de a-și asigura din timp - din vară - rezerva de resurse energetice este dăunătoare și descalifică pentru actuala putere. - La apelul regilor miniere producătoare de cărbune, RENEL, susținut de Guvern, a afirmat, în iulie/ august 1995 că nu poate prelua producția de cărbune a acestora aflată pe stoc, motivând că Regia de Electricitate are stocurile complete pentru depășirea perioadei de iarnă și nu mai poate prelua cărbunele oferit.

La data de 13.02.1996, dl ing ROMERT, președintele RENEL, declara unor deputați, membri ai Comisiei pentru Industrie și Servicii a Camerei Deputaților că a sistat livrările de energie către beneficiarii din lipsă de cărbune.

Față de situația creată, Comisia Parlamentară - amintită - s-a sesizat și a convocat pentru data de 21.02.1996:

- Ministerul Industriei, RENEL, Conducerea marilor Combinat Siderurgice și cele ale Regilor de Cărbune, alți furnizori de resurse energetice, pentru a analiza situația creată și a da un răspuns cererilor marilor Centrale

Sindicale, ai căror membri au de suferit datorită restricțiilor practicate în livrările de energie.

Folosind mii de MW pentru o producție fără desfacere întreprinderile devenite falimentare n-au avut bani cu care să-și plătească datoriile, iar sistemul energetic a fost pus pe butuc, din lipsa de fonduri pentru dezvoltare, devenind incapabil de a livra energie nici abonaților care au capacități de plată. Iar populația, la nivel industrial și la scara societății are de suferit, zeci de mii de lucrători aflându-

Cunoscând că sistarea livrărilor de energie, pentru S.C. care-și plătesc datoriile, are drept consecință nerespectarea angajamentelor contractate și deci penalizarea beneficiarilor, iar pentru despăgubirea beneficiarilor, iar pentru S.C. care au datorii, acestea se datorează incompetenței și superficialității descalificante pentru Guvern, care în încercarea sa de a evita falimentul a tolerat o producție fără desfacere la realizarea căreia s-au folosit mii de MW, lăsând să se acumuleze sute de miliarde de lei

datorită către furnizorii de energie situație ce îl pune în dificultate pe lucrătorul nevinovat de incompetența managerială pare firesc ca acesta - lucrătorul - să fie despăgubit, deoarece el nu a fost implicat în proasta desfășurare a actului de guvernare.

Și cum a nu avea energia suficientă pentru nevoile societății echivalează cu un colaps economic și nu numai, general, cu implicații la nivel național, cerem ca o Comisie parlamentară să ancheteze situația creată și să prezinte măsurile ce se impun pentru redresarea situației, Comisie al cărui raport să fie finalizat până la data de 1 mai a.c.

Grupul parlamentar PNTCD

P.S. După cum se vede, Declarația PNTCD din Camera Deputaților a fost făcută înainte de dezbaterile moțiunii în plen, în intenția de a veni în ajutorul populației.

Formațiuni politice, reprezentând întreg spectrul parlamentar întruniți oficial în ședința comună la 21 februarie (Comisiile pentru industrie, servicii și Comisia pentru politică economică, reformă și privatizare) au dat publicității următorul comunicat care sancționează politica energetică a guvernului Văcăroiu

PNTCD și Carta Energiei

La masa rotundă cu tema „Energia - prezent și perspective”, organizată de Asociația Inginerilor PNTCD, prof. dr. Alexandru Lecca, de la Universitatea Politehnică București, a subliniat că până la sfârșitul acestui an va fi ratificată Carta Europeană a Energiei - un tratat pentru maniera de organizare a industriei energetice europene care va deveni o piață unică. România va ratifica și ea cartă, dar pentru aceasta are nevoie de o legislație corespunzătoare aliniată la standardele internaționale.

se, independent de voința lor, în imposibilitatea de a-și desfășura normal activitatea și de a realiza veniturile cuvenite.

Cum unitățile afectate de criza energetică nu-și pot onora obligațiile prevăzute de contractele colective de muncă pentru astfel de situații și cum nereglementarea șomajului tehnic nu permite lucrătorilor să beneficieze de ajutor de șomaj ne declarăm pentru soluția propusă de Organizația Patronală HEFAISTOS susținută de Federația Națională Sindicală METAROM prin care, în situații de genul celor de mai sus (sistări sau întreruperi de energie de orice fel), salariații să rămână la dispoziția agenților economici, cu plata unei indemnizații egală cu 75% din ultimul salariu de bază lunar, inclusiv sporul de vechime din care s-a redus impozitul prevăzut de lege, cu menținerea contractului de muncă pe o perioadă de șase luni de zile.

Comunicat de presă

iectul Legii energiei și domeniul respectiv nu dispune de reglementări actualizate pentru funcționarea sistemului energetic.

4. Programul energetic elaborat de Guvern pentru perioada de iarnă 1995-1996 cu privire la asigurarea stocurilor de resurse energetice (cărbune și păcură) nu a fost realizat integral.

5. Există lipsuri în reglementările contractuale între furnizor (RENEL) și consumatori.

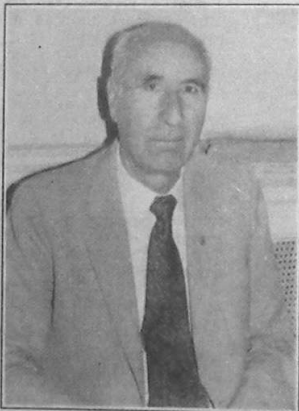
6. Deși criza energetică a fost previzibilă, Guvernul nu a luat măsurile ce se impuneau pentru protecția socială a salariaților din societățile comerciale decuplate de la sistemul energetic.

7. S-a cerut Guvernului să prezinte Comisiei o evaluare a pagubelor pricinuite prin deconectarea societăților comerciale de la sistemul energetic și a modului în care înțelege să acopere salariile neplătite ale lucrătorilor trimiși forțat în șomaj.

8. S-a cerut Guvernului să prezinte o situație a măsurilor ce se impun pentru a evita în viitorul apropiat și de perspectivă o altă criză energetică inclusiv a fondurilor necesare pentru întreținerea și dezvoltarea sistemului energetic național.

9. S-a cerut sesizarea factorilor abilitați pentru cercetarea cauzelor care au condus la actuala criză energetică, pagubele produse și factorii vinovați de declanșarea ei.

Secretar, Barbu PIȚIGOI

S-a luat în discuție problema crizei energetice, pentru care comisiile s-au sesizat din oficiu.

Au participat: Ministerul Industriei, Ministerul Finanțelor, RENEL, Banca Națională a României, FPS, directori ai marilor societăți industriale.

În urma discuțiilor au rezultat următoarele concluzii:

1. Până în prezent Guvernul nu a pus la dispoziția RENEL resurse financiare suficiente pentru a acoperi integral importul de materii prime energetice.

2. Blocajul financiar nu poate fi invocat ca motivație principală pentru actuala criză energetică.

3. Guvernul nu a înaintat încă pro-

și organizatorul Direcției de Redresare a muncii și a salariilor. - Ne-am adresat domniei dumneavoastră unele soluții de rezolvare a urgiașilor de la joasă, încă o dată și extrem de în-

1. Vă rog să definiți sectorul energetic electric și termic și poziția sa în structura economiei naționale și

Sectorul de energie electrică, mai mare sector economic și, cu cinci cinci, problemele lui au un caracter pact care se resimte la nivelul societății românești.

Deține cca 50% din totalul activității muncă care lucrează în sectorul Putgetic, contribuie cu 20% la produsele 2 industriale și 10% la PIB. Este cel mai poluant al mediului. Regia sunt pu de electricitate - RENEL - a falit (în 1990, prin reorganizarea fostului minister al Energiei Electrice, a treb responsabilitățile acestuia, în sur producția, transmisia și distribuția,

Către, Biroul permanent al Camerei Domnului președinte Adriase

În temeiul prevederilor art. 73 din Constituția României, vă înaintăm alăturat „Proiectul de lege privind protecția socială a salariaților afectați de întreruperea activității agenților economici determinată de criza energetică”.

Expunere de motive

Constituția României art. 43 precizează „Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent”.

Criza energetică pe care o traversează România demonstrează existența unor profunde curențe ce țin de incompetența managerială pe de o parte și grave disfuncționalități structurale pe de altă parte.

În același timp întreruperea furnizării energiei, nu are drept motivație esențială existența unor datorii ale agenților economici către RENEL deoarece este de notorietate faptul că RENEL are de încasat cca. 2.000 miliarde lei restante și că în întreruperea furnizării energiei ar fi

condus la rezolvarea acesteia criza energetică.

Vinovați de această situație lucruri sunt cei ce guvernează România astăzi care, din motive ce nu țin de prezentul proiect de lege, au perpetuat o structură de producție, distribuție și consum energetic profund dăunătoare și care se constituie într-o frână majoră în calea relansării economice a României.

Având în vedere faptul că toți salariații contribuie în mod nemijlocit la crearea fondului de șomaj, considerăm că sursa de asigurare a protecției sociale a salariaților, în spiritul Constituției României, devine în mod logic fondul pentru plata ajutorului de șomaj gestionat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

În condițiile în care Camera Deputaților, prin votul majorității membrilor săi a cerut Guvernului României să identifice cauze-

SEISM SAU CRIZĂ ENERGETICĂ?

Dr. Ing. Sorin DIMITRIU, director adjunct al Departamentului pentru reformă economică al PNȚCD, a absolvit în 1968 cursurile Facultății de Metalurgie din Institutul Politehnic București. A publicat până în prezent șase cărți, fiind autorul a peste 100 de articole și lucrări de cercetare, publicate sau susținute în țară și strălămate (Japonia, SUA, Marea Britanie, fosta URSS). Este vicepreședintele Asociației Generale a Inginerilor din România și al Comitetului Român de Electrotehnică. În plan internațional, este membru al Asociației Europene a Practicienilor de Reformă și Insolabilitate de la Paris, copreședinte al Confederației Internaționale „Metalurgia în pragul mileniului III” și este profesor invitat la universități din strălămate. A fost primul președinte al Comitetului Româ de Restructurare

de la acest vârf a scăzut sub 60 TWh în anii 1993-1995.

Anterior anului 1989, industria a reprezentat 75-78% din cosumul total, în timp ce cosumul populației a reprezentat 6-8%, iar restul a revenit altor consumatori (agricultura, transporturi, telecomunicații, iluminatul stradal etc.). Însă, din 1990, datorită eliminării restricțiilor și mai ales al declinului economiei, cosumul industrial al anilor 1993-1995 a reprezentat aproximativ 60%, iar cosumul populației a crescut la 16-18%.

Cererea maximă de electricitate în România a fost între 10.000 MW și 11.300 MW în anii 1980-1985. De atunci, cererea maximă de electricitate a scăzut la aproximativ 8.500 MW în 1993. O scădere deosebit de periculoasă pentru siguranța sistemului energetic național s-a produs în iarna 1995-1996, când s-a realizat un „record trist” - de ca 6.500 MW, cât s-a putut asigura de către RENEL.

România este în prezent legată de Ucraina, Ungaria, Bulgaria și fosta Iugoslavie, ceea ce a permis schimbul de electricitate încă de la începutul anilor 1970.

2. Dar despre energia termică?

Producția și cosumul total de căldură au stagnat între 660 și 704 miliarde, către sfârșitul anilor 1980, dar au scăzut considerabil de atunci, situându-se la valori cu 30-40% mai reduse după 1993. RENEL este responsabil pentru cea 40% din producție. Anterior anului 1990, industria a reprezentat cea 60% din cosum, iar populația 20%, procent ce s-a ridicat după 1993 la cea 35%, industria scăzând la 45%.

3. Dar despre centrala nucleară de la Cernavodă?

Proiectul centralei nucleare de la Cernavodă a fost început la mijlocul anilor 1970, cu asistența financiară a Canadei și Italiei în valoare de 400 milioane USD, sub forma creditelor la furnizori, pentru prima fază de construcție a unei centrale de 5x700 MW. Dar acest subiect merită să fie prezentat separat, poate cu alt prilej.

4. Se vorbește de o criză a sistemului energetic. Este doar o criză?

Nu, este un seism care a pus în pericol sistemul energetic național, sau ca să folosesc o expresie a unui distins

măsură absolut necesară este repararea pagubelor suferite de salariați, deoarece aceștia nu se fac în nici un fel vinovați de această stare de lucruri și ca atare nu asupra lor trebuie să se răsfrângă în mod direct efectele negative ale crizei economice.

Solicităm discutarea prezentului proiect de lege în procedură de urgență.

specialist în domeniu, este un act de sabotare a economiei naționale. Ca să fim mai bine înțeles, nu a existat energie electrică nici măcar la nivelul impus de normele de siguranță a instalațiilor, de normele de protecția mediului. Și aceasta pentru că RENEL nu a avut și încă nu are resursele financiare necesare, atât în valută cât și în lei. Într-o tranziție atât de originală ca a noastră, Puterea ne asigură „conștiință” pentru a ajunge în Cartea Recordurilor. Este o mare performanță a specialiștilor români că au reușit să prevină catastrofe. De fapt, de acest seism nu RENEL este vinovat, sa nu în primul rând RENEL. El este doar o marionetă ce trebuie din când în când sacrificată, în speranța Puterii de a se salva.

De fapt, situația energetică exprimă cel mai sintetic adevăratele „succese” ale reformei, în general, și ale politicii macroeconomice, în special.

Încă o precizare necesară pentru a evalua corect dezastrul din sistemul energetic românesc: această stare este realizată în condițiile în care cosumul de energie la nivel național este cu 30% mai redus ca acum zece ani!

5. Și totuși, cum explicați această stare a sistemului energetic?

Sunt două motive evidente; lipsa de finanțare de către bugetul de stat pentru resurse energetice și blocajul financiar din economie; de fapt, acestea se intercondiționează. Cauza: inexistența reformei, în accepțiune economică, în România. De fapt, este unicul motiv al dezordinilor din economie. Lipsa voinței politice ce se manifestă la actualul guvern face ca cele două instrumente fundamentale cu care se clădește succesul unei reforme reale, anume **restructurarea și privatizarea**, să nu fie utilizate. Anul electoral 1996 nu-mi permite să fiu prea optimist în ceea ce privește aplicarea unor soluții profesionale de corecție. Nu ar fi... social-democrațe... originale.

Seismul energetic a fost amplificat și de alte cauze. As dori să enumăr doar câteva, dar deosebit de semnificative pentru „profesionalismul” Guvernului: lipsa unei strategii coerente și corecte a ramurii; inexistența unei concepții a privatizării în sectorul energetic; lipsa restructurării; practicarea unor prețuri la energie electrică ce nu reflectă existența unei politici macroeconomice corecte și clare.

Dovada celor afirmate este susținută de numeroase fapte concrete: sistemul energetic urmărește cu empuș două nave cu combustibil lichid, reprezentând ca 130.000 tone; factura energetică în decembrie a fost plătită de Guvern, dar nu de la buget, ci cu ultimii bani ai FPS ș.a.

6. Spuneți mereu „lipsa de profesionalism”. La ce nivel al deciziei vă referiți?

Mă refer la cei care sunt în poziție de decizie reală. RENEL și celelalte instituții au specialiști valoroși. Mai exact, ÎNCA MAI AU, pentru că foarte mulți din cei valoroși, inclusiv din cei tineri, părăsesc țara sau ies din sistem. Din păcate, politizarea prin pedesirizare a diverselor niveluri ale administrației face posibilă promovarea celor incompetenți sau dispuși la compromisuri profesionale.

Dar cea mai evidentă lipsă de profesionalism, și poate și de bune intenții, este ordinul nr. 1566/1994 al Ministerului Industriilor, prin care se stabilesc prioritățile pentru alimentarea consumatorilor cu energie electrică, gaze naturale, combustibili lichizi și solizi. Sunt menționate 12 categorii de consumatori, fără a fi menționat sectorul industrial. Să fi uitat oare „specialiștii” din Ministerul Industriilor ce înseamnă sistarea alimentării unor consumatori din chimie, combinate siderurgice etc?

7. Într-adevăr este grav. Sistarea alimentării cu energie electrică de exemplu a unei fabrici de oxigen și atâtea alte complexe industriale.

Așa este. Și sunt atâtea fabrici de oxigen și atâtea alte complexe industriale. La fel de periculos este și modul în

care PUTEREA dorește să scape de responsabilitate. Guvernul consideră că vinovat de seismul energetic sunt conducerea societăților comerciale. Personal am auzit prefectul unui județ care spunea demonstrațiilor povești cu directorii care au bani și nu doresc să plătească datorile la RENEL, recomandându-le întoarcerea la uzină și schimbarea conducerii. Este adevărat că, nu întâmplător, conducerea nu era angajată la PDSR și avea simpatii pentru cei din opoziție! De data aceasta, sindicatele au sesizat jocul prefectului și l-au sancționat. Dar, în cele mai multe cazuri, astfel de jocuri ale Guvernului reușesc.

8. Puteți evidenția ce înseamnă ca efecte lipsa cronică de energie?

Sunt două categorii de efecte: efecte care pot fi evaluate imediat și efecte a căror valoare nu poți avea curajul să le estimezi. Acestea din urmă sunt cele cu acțiune pe termen mediu și lung, fiind cele mai grave.

Și încep cu CREDIBILITATEA și gradul de risc pe care îl oferă România. O țară a cărei administrație nu reușește să asigure necesarul de energie angajat prin contracte, nu poate oferi garanții pentru un partener strategic adevărat.

Iată câteva valori privind pierderile din economie NUMAI pentru luna februarie 1996: pierderi totale în economie peste 1.000 miliarde lei (cât valorează facturile neincasate de RENEL), din care cea 40% în siderurgie și industria grea, cea 20% în chimie. Doar industria mobilei a înregistrat pierderi în perioada decembrie 1995 - februarie 1996 de cea 60 miliarde lei.

Sunt atâtea exemple. Ele pot constitui obiectul unui material separat, pentru a evidenția dimensiunea reală a dezastrului și pentru a justifica calitatea actualului Guvern.

Avem soluții?

Sigur că există. Partidul nostru are un astfel de program caracterizat prin trei acțiuni fundamentale: privatizare, restructurare și prioritar în alimentarea consumatorilor.

O concluzie se impune: ceea ce se petrece azi și în energetica românească nu este un incident, ci o gravă criză de sistem, ca rezultat al lipsei a unei strategii a sectorului, a nefuncționării economiei, a lipsei de credibilitate externă a Guvernului. De fapt, vorbim de generalizarea periculoasă a crizei întregii economii.

Sintetic, aceasta înseamnă lipsa de finanțare fără de care nu putem vorbi de șanse de stabilizare a economiei.

De aceea, se impun următoarele măsuri:

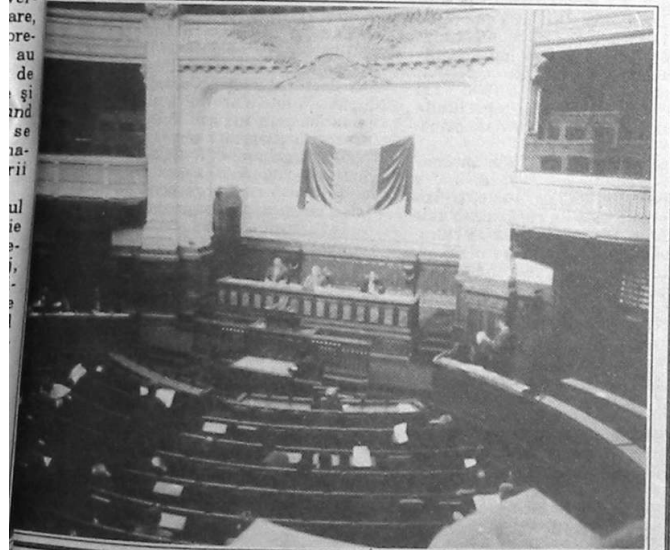
1. Guvernul să stabilească în cele 15 zile prevăzute de moțiunea ENERGETICIE volumul și cauzele pierderilor provocate în economie de restricțiile de energie din această iarnă, iar vinovații identificați să fie făcuți răspunzători. Guvernul să stabilească măsuri responsabile pentru evitarea unor astfel de situații.
2. Promovarea în regim de urgență a următoarelor legi:
 - legea răspunderii ministeriale;
 - legea funcționarului public;
 - legea energiei.

3. Evaluarea corectă a modului de realizare a angajamentelor internaționale asumate de GUVERN în domeniul energiei și protecției mediului, ca una din cauzele seismului energetic. O analiză specială trebuie realizată asupra modului, lipsit de carozitate, în care Guvernul tratează Carta Energiei de la Lisabona. Aceasta ar fi putut oferi o alternativă de corectare a crizei de energie.
4. Reconsiderarea legislației în vigoare care guvernează în mod inechitabil relația furnizor-consumator. Actualul Regulament de furnizare a energiei, aprobat de Guvern în 1993, conferă drepturi nemăsurate RENEL (limitări, deconectări).
5. Reducerea consumurilor specifice în toate ramurile economiei, ținând seama că în România acestea sunt de câteva ori mai mari decât cele realizate în economiile moderne.

Virgil PETRESCU

nerataților, rriase

aceste crize energetice și să determine nensunile pagubelor suferite de stăonomia națională, considerăm că o

ie 1996

Scrisoare deschisă adresată dlui prof. univ. Tudor Cățineanu, director general al Societății Române de Radiodifuziune

Domnule director general,

Nu spunem deloc o noutate afirmând că unii dintre cei mai zeloși apologeti ai rizibilei „epoci de aur” ceaușiste au acaparât, după decembrie '89, poziții-cheie în structurile politice, în economie, în cultură, inclusiv în presa scrisă ori în televiziune și radiodifuziune.

Dar nu e în scopul rândurilor de față a întreprinde o cercetare exhaustivă a fenomenului (nici nu s-ar putea), ci vă vom prezenta un singur caz din instituția căreia de curând i-ați devenit președinte al Consiliului de administrație și director general.

Este vorba despre un trepăduș de mână a doua, care vreme de peste douăzeci de ani a cădelnițat regimul ceaușist ca redactor al unor emisiuni de radio, toate de lingură și slugărnicie, dar mai ales cele consacrate „marilor evenimente”, ca aceea din ajunul Congresului al XIV-lea al PCR, din care, pentru edificarea dv, vă vom transcrie de pe banda de magnetofon un plicisitor (dar necesar) fragment:

„Prefațăm ediția de astăzi a emisiunii cu un poem reprezentativ pentru gândurile și sentimentele tuturor locuitorilor acestui pământ străbun al cărui chip nou, prosper și strălucitor a devenit emblema anilor de aur intrați deja în istorie sub numele „Epoca Nicolae Ceaușescu”, o epocă la a cărei edificare contribuim cu toți, o epocă bogată atât în împliniri fără precedent în toate planurile vieții economice, sociale, culturale, cât și în evenimentele politice de mare însemnătate pentru întreaga noastră devenire. Un astfel de eveniment domină acest noiembrie din anul '45 al libertății noastre, primul an al totalei independențe a patriei române. În marile forum al comunistilor vor fi aprobate după o largă și fără egal

dezbateră democratică documentele programatice publicate și cunoscute de tot poporul, tocmai pentru că în ele se află în expresie concentrată viitorul, drumul ce-l avem de parcurs spre comunism. Rod al gândirii revoluționare, profund patriotice și umaniste a genialului ctitor al României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, Proiectul-directivă și Tezele pentru cel ce-al XIV-lea Congres au trasat cu precizie și înaltă responsabilitate evoluția tuturor sectoarelor de activitate, spre culmi superioare de progres și civilizație. Așa cum s-a arătat și în documentele amintite, așa cum s-a subliniat în excepționala Expunere la recenta Plenară lărgită a Comitetului Central al partidului, artei în general, implicit literaturii, îi revine misiunea nobilă de a transfigura estetic uriașele transformări revoluționare specifice ultimului sfert de secol. În preajma Congresului marilor victorii ale socialismului, slujitorii scrisului se angajează să fie la înălțimea acestei epoci, să transmită viitorimii efervescența unor decenii fără egal, rezultate din munca milioanelor de făuritori ai bunurilor materiale și spirituale, uniți în jurul ilustrei personalități din fruntea partidului și a statului nostru. Relegerea sa conform voinței unanime în suprema funcție de secretar general al partidului va însemna o opțiune istorică și totodată punctul culminant al desfășurării celui de-al XIV-lea Congres al partidului. Revista literară radio, ediție difuzată înaintea deschiderii lucrărilor Congresului al XIV-lea, va cuprinde mărturii, poeme, eseuri, reportaje ce se constituie într-un vibrant omagiu adus partidului, secretarului său general (...).”

(cf. Revista literară radio, 18 noiembrie 1989, programul I, ora 10.25, reluare 19 noiembrie 1989,

programul II, ora 18.25).

Ei bine, domnule director general, autorul acestei dezgustătoare mostre de limbă de lemn, pe numele lui Grăsoiu Liviu, este de șase ani, exact de la Revoluția din decembrie '89, redactor-șef la Departamentul Literatură și Artă al Societății Române de Radiodifuziune!

L-a cocotat acolo, tocmai pentru obediția dovedită, predecesorul dv, el însuși un apologet notoriu al „campionului păcii, promotorului noii ordini economice internaționale, savantei de renume mondial...” și toate celelalte.

Așadar, de șase ani, acest Grăsoiu taie și spânzură ca pe moșia lui ta-su: angajează și dă afară după placul lui, acordă salarii „excepționale” după simpatiiile lui, impune colaboratori externi după interesele lui, se amestecă în planurile trimestriale după prostul lui gust, cenzurează emisiunile după ideologia lui proletcultistă etc, etc.

Și nu e moral, domnule profesor, ca un asemenea jalnic trepăduș să comande și să cenzureze redactori care n-au făcut nici cel mai mic compromis în anii dictaturii! Nu e moral și nu e drept ca un asemenea simbrăș ceaușist, bine retribuit pe-atunci pentru hăulile sale agramate, să încaseze și acum peste un milion de lei pe lună, în timp ce un gazetar care n-a scris nici un singur rând de proslăvire la adresa lui Ceaușescu să nu aibă nici măcar un sfert din acest salariu!

Sperăm, domnule președinte, că, prin venirea dv aici, se va vedea că „altă făină se macină la moară”,

Prin natura profesiei, în fiecare dimineață am prilejul și datoria să scriu un banal „Calendar” al evenimentelor mai importante ale zilei respective, pe care îl parcurg pușor cu punct și-mi fixez câteva repere pentru eventualele mele reportaje. N-o să mă leg acum de calitatea și cantitatea informației oferite, nici de acribia selecției, or, altfel spus, nu voi comenta dacă acest calendar poate fi un ghid cu adevărat, or dacă nu scapă lucrurile importante în favoarea unor fapte minore. Mă

Un lucru minor?

voi lega de o chestiune la prima vedere minoră, dar, în fond, extrem de mășavă. Iată textul cu pricina: „21 februarie 1941, a murit Frederick Grant Banting, medic și fiziolog, descoperitorul insulinei (subl.n.). laureat al Premiului Nobel pe 1923”.

Or, când știi că descoperitorul insulinei a fost românul Nicolae Paulescu, când știi că s-a făcut un furt ordinar la scară mondială, când (ca și în cazul lui H. Coandă, inventatorul avionului cu reacție) s-a refuzat în mod deliberat să se recunoască românilor asemenea capacități intelectuale, când știi toate acestea, nu te poate lăsa inima să scrii, senin și rece, o astfel de infamie, chiar dacă ea figurează în analele Academiei suedeze. Noi, românii, avem dreptul să ignorăm o asemenea comemorare. Dacă suntem români!

Jean Gorjan

alminteri va trebui să admitem cu amărăciune că la Societatea Română de Radiodifuziune nu s-au schimbat, de fapt, decât denumirea, imnul și semnalul...

Cu deosebită considerație,

Ion FILIPOIU,
redactor, Departamentul
Literatură și Artă

Rugăciunea

Motto: „Secolul XXI ori va fi religios, ori nu va fi deloc!”
Academician André Malraux

Într-o mănăstire din Carpați, călugării se scoală la trei dimineața în fiecare zi pentru rugăciune. La Medjugorja și la alte locuri Marianice, mii de oameni se adună în fiecare zi pentru rugăciuni. În America și în restul lumii, milioane de oameni de diferite confesiuni religioase fac rugăciuni. În 1996, ca și la începutul mileniului, rugăciunile sunt parte integrantă din viața oamenilor.

Ce este rugăciunea? Este un exercițiu de credință sau o „medicină” a corpurilor mintale, spirituale, și fizice? Adevărul este că rugăciunea este și credință, și medicină, două balsamuri omenești fără de care n-am supraviețui nici social, nici individual, nici fizic, nici emotiv.

Revoluția din Franța din 1789 a încercat să încurajeze ateismul. Comunismul, care a început să terorizeze lumea din 1917, încă mai încearcă să ridiculizeze spiritul religiilor. Aici, așa-zisii „liberali” din rândurile intelectualilor din Vest, sub aura de „liberi-cugetători”, au propagat des negarea oricăror valori din religii și mai propagă încă „ateismul științific”. Și totuși, secol după secol, în fiecare țară și limbă a Lumii, rugăciunea a fost și a rămas pentru mulți oameni un

pivot de bază al existenței, curajului, și puterii lor de fiecare zi.

Pe de altă parte, oameni de știință care declaraseră cu tristețe că cea mai „modernă” medicină a timpului era neputincioasă ca să vindece unii pacienți incurabili, au constatat că aceștia se vindeau prin rugăciune, și au început să se apropie cu respect față de FORȚA RUGĂCIUNII încercând s-o înțeleagă și s-o descrie. Unul dintre aceștia de la început de secol XX a fost doctorul Alexis Carrel. Acesta, după ce a fost martorul a numeroase vindecări prin rugăciune la Lourdes (deseri a propriilor pacienți etichetați drept „incurabili”), a ajuns la concluzia că rugăciunea este o terapie miraculoasă care transcende limite fizice, chimice, psihologice și emotive.

Iată cum descria primele sale impresii față de una din aceste vindecări miraculoase a uneia dintre pacientele sale (fost incurabilă): „Această tânăra este complet vindecată... N-am mai văzut niciodată ceva atât de interesant. Ce impresie înfricoșătoare, în același timp înălțătoare, dă acest spectacol unic al vieții care reîntră rapid într-un organism aproape distrus de ani de boală! Dincolo de orice comentariu, există un aspect pozitiv: vindecarea unei tinere foarte grav bolnavă. Imposibilul a fost depășit! Poate am greșit diagnosticul. Nu există altă ipoteză rațională... Toți medicii au diagnosticat-o ca peritonită tuberculoasă. Este absolut sigur

Era sâmbătă, 24 ianuarie 1981. Se împlineau 122 de ani de la Unirea Principatelor Române.

Era ziua când presa, radioul și televiziunea comuniste anunțau desființarea JUDEȚULUI ILFOV.

JUDEȚUL ILFOV, teritoriu unde domnitorul Alexandru Ioan

și numele județului, de lunca Dunării din zona orașului Olteniței, de Câmpia Burnasului.

Acest „hibrid nereușit” nu a produs nimic bun pentru ilfoveni, ci numai jale și necazuri. Aici s-a făcut experimental cel mai dureros de demolare a satelor românești.

Locuitorii Ilfovului - țărani,

A venit ziua reparației morale și istorice! Sectorul Agricol Ilfov, un hibrid nereușit

Cuza punea bazele României moderne, prin stabilirea capitalei Principatelor Unite la București, era pulverizat chiar în ziua Unirii.

Acest teritoriu cu adânci tradiții istorice în viața noastră, a ilfovenilor, avea să fie ciuntit și botezat „agricol” ca și cum oamenii acestui istoric pământ ar fi făcut cu toții numai agricultură!

Așa s-a născut Sectorul Agricol Ilfov, în ziua aniversării a 122 de ani de la înfăptuirea Unirii, când Ceaușescu reușea să realizeze „un hibrid nereușit” pentru agricultura românească a vremii.

Acest „hibrid nereușit” uita de mănoasa Câmpia a Mostiștei, de cursul pârâului Ilfov - de unde vine

muncitori, intelectuali, copii, școlari - vor să uite scurta dar dureroasă istorie a „hibridului nereușit” și să învețe vechea și noua istorie a acestui teritoriu, care nu poate fi botezat altfel decât Județul ILFOV.

A sosit momentul reparației, a sosit momentul continuității istoriei unui teritoriu, a sosit momentul JUDEȚULUI ILFOV.

Speranța noastră, a ilfovenilor, stă acum, în aceste zile, în înțelepciunea celor două camere ale Parlamentului României.

RUGĂȚI-VĂ ILFOVENI, AȘA SĂ NE AJUTE DUMNEZEU!

Președintele CONS. S.A.I.,
Prof. Pamfil TUDOR

REOFICIALIZAREA

Un fapt nu doar indeneabil, ci și cât se poate de caracteristic pentru regimul de democrație, instaurat după decembrie 1989: reoficializarea (cuvânt groși, inert, mohorât, urât, asemenea realității pe care o răsfrânge). Ceea ce valul revoluționar părua a mătura definitiv, revine ca un refren tragicomic al stagnării. Într-adevăr, ce poate fi mai legat de simțământul de persistentă a unei puteri politice decât nivelul său oficial? Acel pseudo-har secular, centrat pe factorii de conducere și, gradual, pogorât asupra indivizilor asociați, ca o răsplată și ca un stimulent al colaborării (colaboraționismului). Acea complexă mișcare de integrare și racolare, de recunoaștere a ceea ce e asimilat deja și a ceea ce ar trebui asimilat, în orizontul unui nesațiu fără limite... Cu acolada oficializării, cărmuirea totalitară i-a gratulat pe toți cei ce o reprezentau ori ar fi dorit ea s-o reprezinte. Reoficializarea merge, în aceeași direcție, mai departe, de bună seamă în temeiul unei tanțoșe conștiințe a progresului permanent, invicibil. Confiscă „tot ce mișcă-n țara asta”, într-o bulimie ce nu mai cunoaște opreliști, într-o refrigerare abuzivă direct proporțională cu slăbiciunea internă a unui organism politic intrat în vârsta a treia (după sângeroasa erupție aurorală a stalinismului și după demagogia naționalist-comunistă a falsei independențe, corespuțând oarecum tinereții și maturității).

O trăsătură frapană a reoficializării o constituie, desigur, reintrarea în angrenaj, nu o dată cu un plus de importanță, a slujitorilor încercați ai „epocii de aur”. De la Vlădică la opincă, numărate funcții au revenit exponenților și adulților dictaturii, întâi cu oarecare fereală, mimându-se excepția și fortitul, apoi tot mai fățuș, tot mai metodic, până foarte aproape de epuzarea listelor revanșarde. Câtă mizericordie față de bieții năpăstuiți ai zilelor din decembrie! Era inuman - nu-i așa? - să fie abandonată cu frica-n oase, copleșită de nesiguranța zilei de mâine! Drept care locurile de senatori și deputați, de miniștri și directori în ministere, de

prefecți și primari, de ambasadori, de șefi și șefuleți în felurite sectoare, au fost distribuite generos, la umbra acelei mai vechi vorbe de duh, potrivit căreia rotația cadrelor e aidoma deplasării coriorilor ce, silite la un moment dat a-și lăua zborul, se așază, toate, din nou, pe același copac. Unele chiar pe crengi mai apropiate de vârf sau... în vârful însuși. Te întâlnești cu nume în fața cărora îți vine să-ți faci cruce ca-n fața unor strigoi. Oare instituțiile noastre - de-ar fi să ne referim numai la cele ale culturii - au ajuns cripte? În Senat, la Ministerul Culturii, la Radioteleviziune, în Capitală ca și în județe, aproape peste tot dai de figurile spectrale ale unei lumi apuse, care fosgăie într-o ilegitimitate nu numai morală, ci și - mai grav - ontologică. Suntem conduși de stafii.

Dar noul val al oficializării e, cum spuneam, deosebit de acaparant. Pentru a funcționa, cât de cât, mașinăria statală și toate anexele ei bugetivore au nevoie și de cadre noi, de prospături cu o față de competență, de tehnocrați vandabili, de critici și scriitori care s-au fofit îndelung pe scaunele lor universitare ori de conducere estetic-redacțională, chinuți de așteptări arivistice, temându-se în taină că nu vor găsi cumpărători. Până la urmă au găsit. Rezerva lor relativă din anii ceaușismului, tot mai puțin rentabil cu cât se apropia de catastrofă, dobândește acum o compensație. Ambiguitatea celor ce, pentru a nu-și primejdi cu nici un chip echilibrul între opoziție și obediță, suportând cu stoicism și câte un ghiont în Săptămâna sau în Luceafărul, câte o tandră retrogradare de câteva săptămâni, ba chiar câte un cochet minixil de câteva luni, își culege, în prezent, roadele cu vârf și îndesat. Experții în estetică apolitică-politică, maeștri unei filozofii occidental-antioccidentală, doctorii în absurd angajat, au prilejul, în sfârșit, a-și da măsura plener. Mulțumiți ei înșiși, mulțumiți și puterea, pentru care ei au devenit specialiști indispensabili.

„Cei ajunși de curând la putere, scria Ernest Jünger, seamănă adesea cu briganzii ce-au luat în stăpânire o locomotivă ale cărei manete îi pun în incurcătură. În vreme ce stau dezorientați, vin specialiștii (...) și le arată cum trebuie mănuite pârghiile. Un fluierat și roțile care se opriseră o pornesc din nou”. Pe asemenea binevoitoare spirite se bazează continuitatea exercitării puterii, funcționarea acesteia. De curând, în rândul acestor spirite emanante patriotice s-au înrolat și câțiva „exponenți ai diasporei”, pentru ca treaba să meargă mai spornic, prin dulcea sugestie a „mobilizării întregului popor”.

Trăpăta cea mai înaltă a reoficializării este de căutat însă în pofta pantagruelică a autorităților postdecembriste de a trece pe numele lor tot ce durează, tot ce ființează pe acest pământ bătut de Providență. Școli și fabrici, pridoșe și spitale, poduri și monumente, sate și orașe intra, pe bandă rulantă, în patrimoniul neoideologic, ca într-un imens pântec colectiv, al celor ce nu se dau în lături de la sfințirea noilor lor „proprietăți”, încredințați că pietatea teatrală de azi nu le va aduce un profit mai mic decât ateismul militant de ieri. Calendarul funcționează precum un zelos oficiu de punere în posesie, deschis în toate zilele săptămânii și la toate orele zilei. Evident, ștampila de proprietar e aplicată și pe obrazul eroilor, voievozilor, marilor bărbați de stat, oamenilor de știință, scriitorilor, artiștilor, sportivilor. După grandiosul exemplu al lui Nicolae Ceaușescu și al apologetilor săi reînscăunați, trecutul se cuvine exploatat ca o mină de aur, într-o poleiere, asemenea unor clopotnițe, a figurilor conducerii prezente, care conducere nu poate fi decât o „supremă încununare” a trecutului, o culme a politicii „progresului și bunăstării”, înălțată pe nobile oseminte. De ce-am renunța la tradiția tradiției delirante? „Vremurile de bucurie obligatorie”, după expresia lui Milan Kundera, reînvie. Dacă pâinea e tot mai scumpă, lipsind de la gura multora din concetățenii noștri, de ce să renunțăm la circuit aniversar? La nevoie, el ține loc de hrană și de căldură, de adevăr și de dreptate. Și mai cu seamă ne reamintește de atotputernicia similitudină a statului, care pe toate le cuprinde și le stăpânește, trecutul, prezentul și viitorul, ființele noastre, ale tuturor robilor săi, vii și morți, sub bolta incomensurabilă a reoficializării...

Gheorghe GRIGURCU

ca terapie

că starea ei era extrem de gravă. Și totuși s-a vindecat...”

Cum ajută deci Rugăciunea? Desigur, rugăciunea acționează ca un unificator atotcuprinzător între indivizi/dividui și Dumnezeu. Contează sinceritatea rugăciunii și felul în care aceasta dă speranță. Victor Frankl, fondatorul Școlii Psihologice a Logoterapiei (Știința Scopului) și supraviețuitor al înșuși al lagărelor naziste, spunea că: „Acei care știu cât de apropiată este conexia dintre situația unei persoane - curajul și speranța, sau lipsa lor - și situația minții și corpului unei persoane, vor înțelege că pierderea subită a speranței și al curajului pot să aibă un efect mortal”.

Rugăciunea este benefică dacă vine de la un individ și/sau un grup de indivizi, dacă cel care face rugăciunea este în Biserică sau dacă cei ce se roagă pentru cineva sunt la continente și oceane distanță de acesta. Rugăciunea ESTE irațională pentru că (încă) nu poate fi explicată științific, dar nu este cu mai puțin eficientă din această cauză. Studii în acest sens confirmă puterea rugăciunii:

Dr. Randolph Byrd de exemplu, un cardiolog și profesor universitar la Facultatea Medicală din San Francisco, a efectuat acum câțiva ani un experiment unde a pus sub observație 400 de pacienți internați cu aceleași probleme de inimă. Acești pacienți au

fost separați în două grupuri: amândouă părțile au fost tratate cu aceleași facilități medicale; unul din grupuri însă a primit în plus... rugăciuni. Acesta a fost un test absolut anonim în sensul că NICI personalul medical NICI pacienții nu știau cine, pentru ce, și pentru cine se roagă. Numele pacienților din primul grup a fost astfel transmis la diverse grupuri catolice, protestante și creștine în general de pe cuprinsul Statelor Unite, cu rugămintea vagă de a se face rugăciuni pentru ei. Când experimentul s-a terminat, s-au observat următoarele rezultate: 1) grupul pentru care s-au făcut rugăciuni au avut mai puține cazuri de deficiență cardiacă congestivă; 2) grupul pentru care s-au făcut rugăciuni a avut de cinci ori MAI PUȚINĂ nevoie de antibiotice și de trei ori MAI PUȚINĂ nevoie de diuretice decât grupul pentru care nu s-au făcut rugăciuni; 3) NIMENI din grupul pentru care s-au făcut rugăciuni n-a avut nevoie de ventilaatoare artificiale; 12 persoane din grupul pentru care NU s-au făcut rugăciuni au avut nevoie de respirație mecanică; 4) MAI PUȚINI pacienți din grupul pentru care s-au făcut rugăciuni au avut pneumonie decât cei din grupul fără rugăciuni (trei din treisprezece); 5) MAI PUȚINI din pacienții pentru care s-au făcut rugăciuni au avut nevoie de start cardiac decât cei pentru care nu s-au făcut rugăciuni (trei din paisprezece);

și 6) NICI UNUL din cei pentru care s-au făcut rugăciuni nu a murit; în schimb trei pacienți din grupul fără rugăciuni au decedat.

Din anul 70 organizația SPINDRIFT din Salem, Oregon studiază efectul rugăciunii, de la creșterea creșterilor la sănătatea oamenilor. 4) În 1930, vizionarul american Edgar Cayce a interpretat rugăciunea „Tatăl Nostru” (transmisă de Iisus Christos în Matei 6:9 - 13), și ca o meditație de deschidere și purificare a întregului sistem glandular din corpul omenească. Astfel, glanda pituitară ar corespunde cuvântului „ceruri”; pineala cuvântului „nume”; tiroida cuvântului „voie”; timusul cuvântului „râu”; plexul solar (suprarenalele, centrul emoțiilor) cuvântului „greșeli”; celulele lui Lynden cuvântului „ispită”; și gonadele cuvântului „pâine”.

Vindecările și rugăciunea sunt într-adevăr în corelație, deși NU vindecarea fizică este scopul ultim al rugăciunii.

Rugăciunile fanatice pe de altă parte, manipulate de către sclerați mentali ca „Reverendul” Jones și David Karesch, pot duce la abuzuri precum (sin)uciderea în masă a adulților și copiilor băgați în culturi apocaliptice. Masacrele de la Jonestown (Noua Guinee) și Waco (Texas) stau mărturie acestor impostori și ucigași.

Pentru majoritatea oamenilor însă rugăciunile atât pentru vindecări spirituale cât și fizice, pot și trebuie să devină o obișnuință zilnică, atât la nivel individual, cât și de grup.

Gabriel GHERASIM
Portland, Oregon, SUA

Ce ție nu-ți place...

Forțele de opoziție din România au susținut de la bun început și susțin ideea că ceea ce e dovedit că a fost al cuiva pe drept și pe nedrept a fost confiscat și se retrocedează.

Prin presiunea străzii, de bine-de rău, pământul a fost parțial și într-un mod original totuși retrocedat. Cei cărora li s-au luat casele, fiind mai puțin decât țărani depozedați și făcând deci o presiune mai mică asupra puterii, nu își vor primi înăpoi agoniseala lor sau a părintilor.

Cunoșc personal pe mulți din conducerea Convenției Democratice din Arad și nu știu nici unul care să aibă case naționalizate și să fie direct interesat. Veți zice atunci, de ce îi susțin pe proprietari? De ce nu se bucură și ei de moartea caprei vecinului, cum îi stă bine românului? Răspunsul e că ei au aplecat urechea la cealaltă zicală: „Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face”.

Mai mult decât atât, această lege nedreaptă creează un precedent și poate tot prin ridicare de mâini în Parlament, mâine cineva să hotărască în numele vreunei protecții a nu știu cui să se ia poate pământul, poate mașina, atelierul, prăvălia sau poate mai subtil, de exemplu, să vă interzică să le lăsați moștenire, pasămite pentru a frâna polarizarea averilor etc.

Viorel DOLHA

Carnet plastic

pictură,

TEODOR VESCU:
penumbre și mister

Galeria de Artă „ORIZONT” din capitală găzduiește - după un lung șir de participări la manifestări artistice de grup, în țară și în străinătate - cea de-a noua expoziție personală de pictură a tânărului artist TEODOR VESCU - unul dintre tinerii care, după absolvirea cursurilor Academiei de Artă din București, a hotărât, în ciuda dificultăților care-și manifestau surd și amenințător prezența, să se consacre picturii și să trăiască numai și numai din arta sa. Au urmat ani de muncă

Lucrări semnate de el pot fi întâlnite în muzee și colecții din Franța, Germania, Belgia, Iugoslavia, Grecia, SUA, Japonia, Israel, Canada etc. Numeroasele compoziții care înobilează pereții somptuosului salon al Galeriei de Artă „ORIZONT” ilustrează un univers pictural în care „pecetea” VESCU se impune cu autoritate. Deși sub raport tematic nu este dat să ne întâlnim cu forme și modalități intrate în tradiție (peisaje, flori, portrete, naturi statice etc), convingerea că ne aflăm în fața unui artist original și sensibil - creator de lume și făurar de sentimente și de stări sufletești, într-un cuvânt, de atmosferă - se impune de îndată. Născut într-un colț de țară cu frumuseți naturale unice și cu legende vii (Curtea de Argeș), TEODOR VESCU - care, de mic, s-a dovedit a fi un privitor atent și un interpret inspirat - vede enorm și simte imens, cum ar spune G. Călinescu, fixează pe peluză imagini și înțelesuri care nouă, oamenii de rând, ne scapă. Virtuțile native și profesionalismul pot fi receptate și de specialiști. Și pentru că PICTURA înseamnă în primul rând CULOARE și pentru că aceasta din urmă se îngemânează cu LUMINA, se cuvine să constatăm că TEODOR VESCU este un maestru al culorilor discrete țesute într-o mare și impresionantă varietate de tonalități. Griurile -

dovedește a fi un admirator al începuturilor de zori și al amurgurilor în stingere, așadar al irizărilor și al penumbrelor. Din acest punct de vedere, VESCU se dovedește a fi frate bun cu fostul său maestru ION GRIGORE (prezent la vernisaj). Așa se explică, în bună parte, MISTERUL ce sălășuiește în cele mai multe dintre pânzele sale.

DESENUL și COMPOZIȚIA - alte două coordonate majore specifice artelor plastice - sunt și ele nate majore și exemplare prezente în toate lucrările complexe și exemplare prezente în toate lucrările complexe și exemplare prezente în toate lucrările complexe și exemplare prezente în toate lucrările... (textul este repetitiv în original și este corectat pentru claritate). În cele mai dese cazuri, „atmosfera” care se degajă din pânzele sale este de pace și adâncă reverie. Nici valurile verzi-albastre ale unei mari furibunde nu ne înspăimântă. Pacea și buna învoiere între oameni stăpânesc pământul și ne călăuzesc pașii!

Înainte de-a încheia, se cuvine să adăugăm câteva cuvinte și despre arta de portretist a tânărului pictor. Bătrânul slujitor al lui Alah, în straha orientale, barbă albă, cu ochi blânzi și cu o lopată - unelată de muncă - în mână, fără cu maramă împodobită cu ciucuri orientali multicolori sau tânăra doamnă cu obraji de domniță, ferită de soare și vânt, care împletește fire de mătase cu degetele ei subțiri și fine de pianistă se constituie în veritabile compoziții cromato-psihologice.

M. AUGUSTIN

încordată și de maximă „chivernisire” a mijloacelor, ani în care pictorul de șevalet - obligat prin natura profesiei să-și aștepte „clienții” - ceda locul monumentalistului angajat să realizeze - nu numai conceptual, ci și prin muncă fizică „meserie” susținută - lucrări complexe de artă monumentală (mozaic, ceramică, tempera) sau, cu multă migală și finețe, în execuție, să restaureze vitralii - opere ale unor mari meșteri de altădată. Acest „dualism” plastic continuă și astăzi, ori de câte ori i se formulează comenzi serioase, deși pictorul de șevalet este de mulți ani un nume cunoscut, apreciat și solicitat de numeroși iubitori de frumos.

care-și impun masiv și sistematic prezența - sunt, când secundate, când inferferate, de armonii cromatice inspirate în care albul, roșul, maroniu, verdele, galbenul, albastrul se însușează cu grație și rafinament. Uneori, poziția de vioară întâi îi revine albastrului (mai ales în marine) sau verdelui în peisajele cu câmpii și pașți. Remarcabile sunt raporturile cromatice dintre fondul și planurile compoziționale existente în majoritatea picturilor sale.

FLORILE și NATURILE STATICE (multe dintre ele cu flori și viorii) sunt exemplare din acest punct de vedere. În ceea ce privește LUMINA, care potentează CULOAREA, TEODOR VESCU se

Fotoliul cititorului

„COPOSU” dialoguri cu Doina Alexandru

Cu 32 de ani în urmă, scăpa cu viață din temnițele comuniste, după 17 ani de cazne greu de închipuit pentru o minte sănătoasă, omul Cornelii Coposu. Asta a fost voia lui Dumnezeu. La prima vedere, destinul său ar putea fi asemuit cu acela al lui Monte Cristo. Numai la prima vedere pentru că, după ce citești cartea-interviu a Doinei Alexandru, constăți că nu se potrivește comparația. Monte Cristo a fost victima inocentă a unui complot mai degrabă de alcov. Coposu nu este nici victimă și nici inocent. El este un soldat, perfect conștient de faptele sale, asumate, căzut prizonier într-un război (vremelnic) pierdut și din care se îndărjește să iasă biruitor. Monte Cristo, ajutat de un noroc livresc, se supune pravilei vânzării corsicane, răzbuindu-se pe autorii nenorocirii sale. Coposu este un oștean creștin care își apără neamul de hoardele Anticristului. De aceea, când deapănă amintiri face aceasta cu un scop bine determinat: vrea să păstreze vie memoria istoriei schilodite și falsificate. El nu găde la taifas despre ștrengării ale tinereții, ci urmărește un plan bine pus la punct, tainic aproape. Face lecție de istorie și în același timp își întocmește un fel de testament. Astfel, pune în lumina adevărului istoria anilor '44-'47. Cu această ocazie dezvăluie un autentic talent de portretist. Ni se perindă prin fața ochilor o galerie de personaje istorice precum Maniu, Mihalache, Ana Pauker, Gheorghiu-Dej, Groza, Roman - tatăl și fiul - Tușea, Iliescu,

Pătrășcanu, Măgureanu. Pe cei de seamă - cu venerație sobră, iar pe nemernici - fie cu o îngăduință blând-ironică (pe Ana Pauker) sau cu milă (pe Pătrășcanu). Pe C.V. Tudor îl descrie așa cum îl vedem cu toții: o caricatură. Pe confesorul Coposu de altfel toată galeria răilor nu-l înspăimântă (fi mai înspăimântă oare ceva?), ci pare chiar că îl amuză. Ieșit dintr-o românie, cea ardeleană, care, vreme de secole și cu prețul unor sacrificii uriașe, și-a putut cuceri dreptul de a fi ea însăși, Coposu este înzestrat încă din familie cu doi pilaștri care susțin o personalitate istorică și eroică: dragostea de neam și iubirea de Dumnezeu. Școala bună din perioada interbelică și ucenicia pe lângă Maniu au venit să se adauge la educația din casă, făcându-l apt să reziste cumplitelor încercări de mai târziu. Dragostea de neam l-a făcut să fie intransigent în fața pericolelor ce vizau acest neam. Iubirea de Dumnezeu l-a făcut să nu fie doborât de deznădejde și să aștepte cu răbdare căderea comunismului. Și Dumnezeu l-a răsplătit.

Când vorbește despre pătimirile din închisoare evită aproape să vorbească despre el, iar când o face trece grăbit peste acestea. Nu trece la fel însă peste genocidul comunist. Aceeași intransigență o manifestă și față de atitudinea aliaților față de soarta României după război, numind înțelegerea dintre Churchill și Stalin „un târg infam și monstruos”.

Dar austerul ardelean, fostul „chi-riaș” al bolgiilor comuniste Coposu este și a rămas un subtil observator al

realităților actuale, al lumii în care trăiește. Și poate aici se află adevărul său testament. El face două observații. Prima: instalarea capitalismului cu ajutorul neo-comunismului („noi suntem acum în situația de a urmări instaurarea unui regim capitalist cu ajutorul unor oameni îmbăcșiți în concepte marxist-leniniste”). Totodată surprinde fenomenul privatizării și al îmbogățirii oamenilor regimului. A doua: apariția, inducerea complexului relei-credințe. Acela al dedublării (una să gândești și alta să vorbești) inoculat de comunism oamenilor încă din copilărie, fenomen pe care Coposu îl consideră cea mai mare nenorocire pentru neamul românesc; mai grav chiar decât închisorile. Aici, optimismul bunului creștin care este Coposu pălește. De aceea și consideră că două generații de acum, în proporție de 60-70%, sunt irecuperabile. Acesta ar putea fi testamentul său: un semnal de alarmă pe care îl lansează către semenii săi pentru soarta neamului.

Dar ceea ce izbește la personalitatea lui Coposu ce se desprinde din lectura cărții este dezinvoltura cu care își locuiește propria-i persoană. Este dezinvoltura omului care nu are multe păcate sau care le-a ispășit din plin. Astfel se și explică detașarea pe care o are atunci când relatează o convorbire cu Iliescu „oarecum civilizată”: „Domnule Coposu, (...) sunteți un om foarte periculos și intratabil”. Desigur, era intratabil și periculos pentru că își urma propriul drum, drumul neamului său...

COPOSU
confesiuni

dialoguri
cu

DOINA ALEXANDRU

Prezumt că rama la un tablou, cartea Doinei Alexandru este încadrată de texte menite să completeze imaginea lui Cornelii Coposu: Prefață, Marturia ale surorilor Coposu - Flavia și Rodica - Postfață - de fapt, un reportaj al autoarei în care sunt descrise ultimele zile ale eroului și funerariile ce au urmat acestora, iar, în final, o foarte scurtă schiță biografică.

Apărută sincron cu a doua ediție a unei alte cărți-interviu a lui Vartan Arachelian (Ed. „Humanitas”), cartea Doinei Alexandru se înscrie printre primele încercări de a fixa în memoria publică chipul lui Coposu. Este doar începutul...

Dan BĂNICĂ-ANASTASIAN

*) Cornelii Coposu, Confesiuni. Dialoguri cu Doina Alexandru, Ed. „Anastasia” București, 1996.

Gala Premiilor UNITER - omagiu al generozității și al tendințelor novatoare

Jurnal de spectacol

Năvalnică, frământată, pulsând energie între împliniri și necazuri, viața teatrală românească își îngăduie un unic moment de repaus sărbătoresc. În fiecare an, Gala

președintele fundației, regizorul Ion Mănzatu. Într-un scurt interviu cu emoționatul câștigător, am încercat să punctăm reperele momentului.

- După premiul „Atelier”, primit

Scenă din spectacolul „17 acte cu Piet Mondrian”, în regia lui Horațiu Mihaiu, laureat al premiului „Alternative”, în cadrul Galei UNITER

Premiilor UNITER revarsă potop de nestăvilite emoții, dăruite bucurii ori înlăcrimate gratitudini. Nimic nu lipsește, nimeni nu este uitat, mereu se adaugă gesturi inedite, invitații de prestigiu, surprize. Noutățile serii de 26 februarie aveau să le aducă cele două premii acordate pentru întâia dată: unul omagiază generozitatea, celălalt vine în întâmpinarea tendințelor novatoare.

Astfel, premiul MECENA răsplătește eforturile aceluia care au înțeles că o societate devine cu adevărat prosperă numai atunci când își poate cântări bogăția spirituală. Primul între... sponsori, dl Marian Popa director la The Document Company - Xerox - România, a primit mulțumirile pentru sprijinul substanțial și participarea efectivă la realizarea câtorva programe UNITER. În condițiile unei legi cel puțin parcimonioase, atașamentul pentru cultură este neîndoios sincer și practic dezinteresat, iar recunoștința beneficiarilor binemerită.

Fundația ALTERNATIVE a ales, de asemenea, seara Galei pentru lansarea sa publică, o dată cu acordarea unui premiu. Între obiectivele propuse în statut se menționează: „Stimularea oricărei inițiative teatrale valoroase de tip alternativ, ca și a acelor proiecte care vizează interferența cu alte genuri - literatură, muzică, dans, arte plastice - în forme de exprimare îndrăznețe, revoluționare, în conformitate cu demersul, atât de actual în lume, de relativizare a frontierelor între genuri”. Regăsite în spectacolul dlui Horațiu Mihaiu, „17 acte cu Piet Mondrian”, de la T. Național din Cluj, toate acestea au constituit motivații reale pentru premiul Alternative, înmănat de

în primăvară la festivalul de la Sf. Gheorghe, acum, în cadrul Galei UNITER, ați luat un nou premiu numit de data aceasta „Alternative”. Considerați că este un gen de spectacol care pornește de la lucrul în atelier și poate crea o direcție nouă în teatru?

- În principiu, da. Poate nu exact de la un spectacol de atelier, ci de la unul de altă factură, dar, în orice caz, este, cu certitudine, o alternativă.

- În ce sens?

- Eu zic că este o problemă de formă, deci în plan formal. Mult nu se modifică în ceea ce privește conținutul, mesajul, ci în formă stă principala schimbare pe care o aduce un spectacol de genul acesta.

- Ne aflăm, deci, în fața unui act teatral îmbrăcat în formă nouă?

- Absolut sigur. Au existat încercări de a-l plasa în afara teatrului; mulți mi-au spus după ce au văzut spectacolul că nu este unul teatral. Să nu uităm însă că există chiar și spectacole de teatru fără actori, se încearcă formula aceasta, aminteam de cel al polonezilor de la Scena Plastyczna, realizat de Leszek Madzik, de proiectele lui Bob Willson, sau de Philip Glass. Cu atât mai mult, nu cred că eu m-am îndepărtat de teatru.

- Considerați însă că ați făcut un pas mai departe, mai în interiorul teatrului? Puteți încerca o definiție a teatrului alternativ, poate prin raportare la sintagma teatru-atelier?

- Cu toată modestia, la prima întrebare vă răspund cu da. Apoi, după părerea mea, teatrul atelier poate să cuprindă și noțiunea de

teatru alternativ, mi se pare un pic mai larg termenul. Firește, nu putem evita referirea la workshop, formulă cunoscută și foarte practică în vest, care se impune și la noi. Am participat eu însumi la câteva; acolo se pornește de la o idee și în jurul ei se dezvoltă anumite spectacole, se caută tot ce este legat de aceasta, ce înseamnă, ce simbolizează, unde se poate ajunge. Teatrul alternativ are, de asemenea, conotații diverse, dar eu aș numi astfel acele spectacole care caută în zone unde nu s-a forat până la ora actuală. Mă gândesc, de pildă, la teatrul-jazz, sau teatrul de jazz și balet, sau teatrul de gest, cel de obiect, ori chiar teatrul-pictură.

- În acest sens, considerați că fundația Alternativa este binevenită în peisajul teatral românesc? Așteptați ceva anume, aveți intenția unor colaborări viitoare cu aceasta?

- În primul rând, mi-aș dori să cunosc mai bine statutul acestei fundații și desigur că sunt interesat într-o colaborare viitoare, deoarece mi se pare unica asociație care să răspundă tendințelor ce se manifestă la ora actuală pe plan teatral. Pe de altă parte, sigur că nu pot fi eu cel care forțeză nota, dar sper din toată inima să ne întâlnim în proiectele noastre și să ne putem ajuta unul pe alții.

- Mai aveți vreun proiect de teatru-pictură asemănător celui

premiat?

- Da, pe 25 octombrie am speranța să scot tot la Naționalul clujean Picasso: *Outlando d'amour*; spectacol puțin diferit de primul, altfel dezvoltat. Nu va mai fi structurat pe tablouri, ci va fi mai rotund, iar textul va avea o prezență mai pronunțată, chiar dacă nu va fi foarte concret un text dramatic. Abia aștept să încep lucrul.

- Înainte de a vă întoarce la lucru, v-aș ruga să ne mărturișiți cu ce impresie plecați de la Gala UNITER?

- Aici totul este de-a dreptul superb, publicul este extraordinar de binevoitor și dispus. Participarea Prințesei Margareta aduce o doză specială de căldură și nu o spun doar prin prisma convingerilor mele politice, ci pentru că realmente, prezența Alteței Sale la Gală este emoționantă. M-am bucurat să am onoarea de a fi în sală, de a participa la această sărbătoare fără egal.

- Vă mulțumesc și pentru prilejul oferit de a încheia exact așa cum doream, reproducând cuvintele A. S. Prințesei Margareta:

„Sunt foarte bucurioasă de această nouă întâlnire cu dumneavoastră și fi felicit pe toți cei nominalizați și pe câștigătorii acestei serii magice a teatrului românesc. Aceleași gânduri vi le adresează tatăl meu, Regele Mihai”.

Anca ROTESCU

Limba noastră-i limbă sfântă!

Mi-am intitulat articolul așa (parafrazând un cunoscut cântec din anii '70 care începea cu „Of, inimă...”), deoarece - în ultima vreme - acest banal semn grafic dă mult de furcă unora care subtitrează filmele difuzate pe micul ecran. Nu știu dacă subtitrările sunt copiate sau dictate, în orice caz este foarte regretabil că redactorii de specialitate nu le revăd și nu le corectează! „Fenomenul” greșelilor de subtitrare nefiind deloc sporadic, este absolut necesar să

se ia măsuri urgente de stopare a lui. Iată, spre exemplificare, o serie de dactilografări unde linioara (cratima) este fie prost folosită, fie nefolosită deloc:

- Împărțiți-le între voi! (Corect: împărțiți-le între voi);

- Pentru aș salva viața... (Corect: Pentru a-și salva... a-și dovedi);

- Cum de a-ți crescut așa de repede? (Ați crescut);

- Nu știa dacă tata era mort s-au torturat în lagăr (Sau torturat);

- Înainte de ați tăia pneurile (Corect: De a-ți tăia pneurile);

- M-ai bine să nu-ți povestesc! (Mai bine să nu-ți povestesc);

- I-ați costumul de scafandru! (I-ați costumul de scafandru);

- Să mori așa, e puțin c-am prosteste! (E puțin cam prosteste);
- Da-ți-l drumul, băieți! (Corect: Dați-l drumul, băieți);
- Și-acum o „avalanșă” de greșeli cu „v-a” în loc de „va”;

- Și dacă nu v-a accepta pacea?

- A venit neanunțat, v-a pleca tot așa!

- Doctorul Neustadt o v-a opera pe fetiță.

- V-a trebui să-ți duci crucea până la capăt!

- Ce se v-a întâmpla acum?

- Și cu „va” în loc de „v-a”;

- Tatăl meu nu va dezamăgi niciodată.

- Cine va anunțat că reușinea nu se mai ține?

- Nu va văzut nimeni?

... Stimată subtitroare, operatoare M.E.S. (mașina erorilor scrise?) Rozalia Bodo, Florentina Dan, Salomea Guinea, Anca Popa etc., vă rog să nu uitați că regulile de ortografie trebuie respectate cu strictețe, mai ales de dv., ale căror dactilografări sunt văzute de o țară întreagă! Sperăm ca, măcar de-acum încolo, să nu mai greșiți când folosiți (sau nu) linioara buclucașă...

Prof. Gh. CONSTANTIN

N. CARANDINO (1905-1996)

S-A STINS din viață, vineri, 16 februarie, la Spitalul nr. 10 Sf. Luca din București, NICOLAE CARANDINO, membru de onoare al PNTCD, cunoscut scriitor, cronicar dramatic, traducător și memorialist. Născut la 19 iulie 1905 la Brăila într-o familie de intelectuali, a urmat liceul în orașul natal (1923), și-a luat licența în Drept la București (în 1926), după care îl găsim trei ani la Paris, în vederea doctoratului. În perioada pariziană o reintâlnește pe fiica profesorului său de latină germană din Brăila cu care se căsătorește; este vorba de viitoarea mare

actriță Lilly Carandino.

Reîntors în țară devine redactor șef la „Facla”, publicație de stânga condusă de N.D. Cocea (1930-1938) și colaborator la principalele publicații tinerești ale vremii „Credința”, „Reporter”, „Azi”, „Floarea de foc”. Peocupat în special de mișcarea teatrală N. Carandino face parte din redacția revistelor „Rampa” (1941) și „Bis” (1942-1946). Colegii de breaslă îl aleg vicepreședinte al Uniunii ziaristilor profesioniști (1938-1944). Datorită atitudinii sale deschise împotriva regimului de dictatură antonesciană este internat în 23 în Lagărul de la Târgu Jiu. După 1942 înființează o redacție a ziarului „Ardealul” devenit cotidian. În anul 1945 după demiterea lui Victor Eftimiu, N. Carandino este numit de ministrul PNT Ghiță Popp, director general al Teatrelor și director al Teatrului Național din București. A fost un directorat de câteva luni, dar cu rezultate remarcabile, elogiata chiar de succesul său la direcția Tudor Vianu.

La 14 iulie 1947, în urma înscenării de la Tămădău, este arestat și condamnat alături de Iuliu Maniu, Ion Mihalache și alți frunțași ai partidului la 6 ani de temniță grea. De fapt a fost deținut 9 ani în închisorile din Galați, Sighet și București. În continuare a „beneficiat” de un domiciliu forțat pe Bărăgan, la Bumbăcari și Rubla, deci a fost privat de libertate între 1947-1964.

Activitatea sa după revenirea din lagăr și permisiunea de a publica se axează pe cronică teatrală, cronici plastice, traduceri și memorialistică. Se afirmă în special ca observator și cronicar dramatic susținând piese și actori care au lăsat o dâră luminoasă în istoria Teatrului românesc. Aceas-

tă activitate se reflectă pregnant în volumele: *De la Electra la Dama cu camelli* 1971, *Autori, piese și spectacole*, 1973, *Actori de ieri și de azi*, 1973, *Radiografiile teatrale*, 1976, *Teatrul așa cum l-am văzut* 1986 și retipărirea în 1995 a lucrării *Viața de glorie și de pasiune a marilor cântărețe Darclee*, apărută în 1938.

Cronicile sale constituie o contribuție la istoria teatrului românesc prin evaluările realizate cu profesionalism și probitate. El are curajul de a susține autori ca G.M. Zamfirescu și M. Sebastian, ascuns în 1944 ca evreu sub pseudonimul Victor Mincu la premiera piesei *Steaua fără nume*. Cunoscător al literaturii dramatice universale Carandino se afirmă drept un cronicar fără nici un fel de complexe, respingând piese de import fără suport valoric.

Ca mulți alți autori ce refuzau compromisul cu actualitatea, N. Carandino a ancorat și în traduceri semnând șase volume de tălmăciri din limba greacă și franceză. Ca memorialist s-a impus prin volumele *De la o zi la alta*, - 1979 - o istorie a propriei sale devenirii în context familial și social și mai ales prin *Nopti albe și zile negre*, 1992. Partea a doua a acestor memorii a circulat clandestin și a apărut pentru prima dată la New York sub titlul *Zile de istorie*, 1986. Ea este dedicată „Partidului Național Țărănesc și membrilor săi care s-au jertfit pentru apărarea democrației și libertății României”. Cititorii fac cunoștință cu date inedite despre începuturile ziarului „Dreptatea” și „Curierul”, înscenarea de la Tămădău, ancheta, procesul, închisorile de la Galați și Sighet, Maniu în închisoare, viața în deportare la Bumbăcari și Rubla și

mai ales cu ultimele clipe din viața lui Iuliu Maniu.

Imobilizat la pat, Carandino spală, îl hrănește, populând clipele cu amintiri și considerații politice. În vîrstă și de boală Maniu este conștient că sacrificiul său va rodii peste mult în viața publică a țării. Însemnările se termină cu un fel de portret: Maniu în fața istoriei. Citat Text dactilografiat.

1. „Pus în alternativa de a fi ședinte al scâlveii românești sau a muri în închisoare, nimeni nu a acceptat cu mai multă semănătate, cu mai mult eroism jertfa de sine”.

2. „Păstrez imaginea lui pe improvizatului catafalac al patului de fier, atunci când i-am închis pleoapele și când pentru întâia oară a putut să-l vadă cineva cu capul plecat”.

Acum când memorialistul plin de vervă și talent a plecat și el spre altă țară, tot în februarie, am considerat de datoria mea să-i rememorez pașii prin istoria politică și culturală. Dar dacă paginile axate pe resurrecția vieții politice m-au atras mai mult, cele consacrate gazetăriei politice, boemei bucureștene, cenaclului „Sburătorul”, pretenției cu Ion Vinea sunt la fel de incitante și dau întreaga măsură a talentului de memorialist al lui N. Carandino.

Miercuri, 21 februarie la Biserica Boteanu și apoi la cimitirul Străulești ne-am despărțit de un om care a înfruntat cu demnitate furtuna, de un scriitor care n-a apucat să se bucură de roadele talentului său decât pe apucate. În numele conducerii Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat îmi exprim întreaga admirație și recunoștință față de opera sa literară și politică. Numele lui N. Carandino va rămâne în Cartea de Aur a partidului și a rezistenței anticomuniste.

Gabriel TEPELEA

Mesaj către un tânăr

Fiindcă, trebuie să-ți mărturisesc, rămân îndurerat când vă surprind obosiți înainte de a munci, triști înainte de a fi cunoscut suferința, deserați înainte de a fi clădit iluzii.

Pe umerii fiecăruia dintre noi cade, la un moment dat, povara lumii; așteaptă clipa aceea cu neliniștea și cu teama cu care se așteaptă o mare cinste. Nu-i este dat oricui să răspundă, fiindcă nu oricine este întrebant. Dacă viața îți aduce acest omagiu - de a te alege ca martor - primește experiența. Ea este totdeauna înălțătoare, dar nu totdeauna profitabilă.

Un proverb francez spune: „Bătrânii se duc și tinerii nu mai vin”.

Ca să vii, nu e nevoie, însă, să te grăbești. Și, mai ales, nu e nevoie să faci prea multe concesii. Vei lăsa destui fulgi pe drum.

Cât despre bătrâni, lasă-ți să se ducă singuri.

Nu le da brânci”.

N. Carandino, „De la o zi la alta”, Editura Cartea Românească, p. 14-15.

In memoriam

Marele absent al Galei Premiilor UNITER a fost Nicolae Carandino. Trebuia să primească premiul pentru întreaga activitate în critică teatrală. Momentul în memoriam a fost încărcat de emoționantele cuvinte rostite de dl Ion Caramitru, președintele UNITER, precum și de dl Dan Tărbilă, dramaturg și prieten de o viață al celui dispărut. Reproducându-le, ne facem o pioasă datorie față de Nicolae Carandino, ultimul director al ziarului „Dreptatea” înainte de instaurarea dictaturii comuniste, și primul ei director, o dată cu renașterea speranțelor democratice, după decembrie '89.

Ion Caramitru: „Un premiu pentru o viață de om împărțită între libertate și adâncurile unei pușcării; o viață de om împărțită între dreptate și minciună. Din păcate, omul care trebuia să primească acest premiu nu mai este printre noi, dar acest lucru - plecarea lui din această lume - nu ne poate opri să-i cinstim activitatea și memoria. Acest moment important ar fi trebuit să fie omagiat de dl. Gabriel Tepelea - este vorba de Premiul pentru întreaga activitate acordat lui Nicolae Carandino - dar cum dl prof. Tepelea se luptă acum pentru o moțiune de cenzură, așa vrea să vă spun eu câteva cuvinte. Nicolae Carandino avea 91 de ani acum o săptămână, a fost cronicar, portretist, memorialist, ziarist politic, mai ales ziarist politic între cele două războaie mondiale. Odată cu sfârșitul celui de-al doilea, s-a „retras”, vreme de 18 ani, într-o pușcărie unde a zăcut între 1947-1964. Acolo însă, s-a întâlnit iarăși și a fost martorul trecerii pe celălalt tărâm a lui Iuliu Maniu. Din memoriile sale aflăm că este cel care i-a închis ochii acestui mare om al istoriei con-

temporane a țării noastre. După 23 august 1944, Nicolae Carandino, care era directorul ziarului „Dreptatea” - organul central al PNT - având cultul lui Iuliu Maniu, a trebuit, la ordinul marilor personalități a partidului despre care vorbesc, să părăsească țara. Pentru ce? Aflăm din memoriile sale: pentru a crea un guvern în exil. Era limpede pentru toată lumea ce nenorocire se va întâmpla în România. Evident, nici o șansă. Au fost arestați și au zăcut la Sighet, de unde avem foarte multe date dintr-o carte celebră a lui N. Carandino: „Nopti albe și zile negre”.

Leșind din pușcărie, după 1965 și-a reînceput cariera de ziarist, în special cea de cronicar dramatic, fiind, desigur, foarte contestat de ideologia comunistă. A trecut peste toate aceste încercări și a rămas celebru printr-o carte foarte controversată la vremea respectivă: „De la „Electra” la „Dama cu camelli””. A fost, de asemenea, directorul Teatrului Național, între august 1944 și martie 1945. A fost un om plin de umor, l-am cunoscut; prima cronică importantă a vieții mele de actor a fost semnată de domnia sa. Nu știu ce aș putea adăuga mai mult decât ce a scris el însuși la Sighet, glumind amar cu viața sa. Iată ce spune acest epitaf de la Sighet: „Aici zace un zevce/ Răstignit și sub peceți/ A dorit să fie grec/ Printre traci și printre geți”.

Dan Tărbilă: „Când am aflat că a luat premiul UNITER, m-am dus și i-am spus: „Domnule

Carandino, ați luat unul din marile premii ale UNITER”. S-a uitat la mine lung, lung de tot, apoi i-am văzut ochii umezi, o lacrimă și, într-un târziu, într-un foarte târziu, mi-a zis: „Du-te și spune-le că le mulțumesc”. Am venit în seara aceasta să vă comunic toate acestea, legate de fapt de ultima mare veste pe care a primit-o în viață. Încă ceva, domnul Carandino a avut un copil cu Lilly Carandino, copil care a murit în primul an de la naștere și de atunci a rămas cu o slăbiciune imensă pentru copii. Se opra pe trotuar în fața câte unui și scotea o ciocolată din buzunar; pe alții îi lua de pe stradă și mergea cu ei la cofetărie. În blocul în care locuia, este un tânăr de 12 ani, un foarte mare talent în arta interpretativă la pian. Îl aduceam uneori la dl Carandino. Îl așeza pe pat lângă dânsul și îl mângâia mult, mult de tot. Fără să spună nimic. Pentru această mare slăbiciune pentru copii, mi-am permis, cu voia familiei, să fac o sugestie: ca premiul pe care îl primește în seara aceasta să fie acordat unor copii săraci, aceia pe care Nicolae Carandino i-a iubit toată viața lui”.

A consemnat
Anca ROTESCU

Noi despre noi, femeile

A cum aproape o sută de ani, femeile din lumea întreagă au început să lupte pentru „drepturile lor”. Care anume? Dreptul la o carieră profesională apreciată la fel cu a bărbaților, dreptul de a alege și de a fi aleasă, de a fi egala bărbaților în societate. Mai târziu, acestor luptătoare li s-a spus, cu o nuanță puțin peiorativă, „sufragete”.

Dorințele sufragetelor au fost îndeplinite în mai toate țările dezvoltate și sunt garantate de organisme internaționale.

Care este astăzi viața unei femei din România?

Dimineața se scolă la ora cinci. Pregătește micul dejun, pachetul pentru soț și copil, căci ea va lua ceva în fugă. Imbracă repede copilul să-l ducă la grădiniță, pune ceva pe ea, se piaptână în grabă și, încheindu-și paltonul pe scări, iese din casă trăgându-l după ea pe „șla mic”, pe jumătate adormit. Apoi se înghesuește pe scara tramvaiului sau a autobuzului, eventual certându-se cu cei din jur. Aranjându-se în fugă intră pe poarta

fabricii sau a institutului, eventual cu o mică întârziere. Și aici ce se așteaptă de la ea? Performanță, calitate! E posibil? Rezultatele din jurul nostru dau răspunsul.

La plecare, după opt ore de muncă, din nou se înghesue în mașină, în magazine și la ora cinci după-amiază ajunge acasă cu nelipsita sacoșă în mână, proaspătă și gata pentru alte ore de muncă. Ce să facă mai întâi? Măncare, spălat, călcat, lecții cu copilul, curat? De toate! Trebuie să le facă pe toate!

Când să mai citească o carte, să viziteze o expoziție, să asculte un concert, să meargă la un teatru, să facă o plimbare? Când să-i spună copilului povești, când să discute diferite probleme și să fie tandră cu el? Când să meargă la biserică? Când să-și subască soțul? Când să fie atentă cu părinții?

Oare v-ați întat în jur? Ați privit fetele femeilor? Pe stradă, în magazine, multe sunt încurcate, preocupate, puse pe ceartă, plictisite, mohorâte. V-ați întreat de ce? Care sunt

problemele lor? Ce le doare, ce le frământă? N-avem timp! Măine! Și ne trezim că au trecut zile, luni și ani și amănăm mereu, mereu...

Care sunt rezultatele? Femeile, care au luptat pentru prezența lor socială nu mai înțeleg ce se întâmplă în jurul lor pentru că nu mai au timp și energie, sunt derutate, păcălite, manevrate. Adică nu au exact acele lucruri pentru care au luptat.

Poate am exagerat, poate am minimalizat, dar oricum „ceva” pentru femeile noastre trebuie făcut. Dacă ele sunt odihnite, multumite, frumoase, atunci copiii noștri vor fi buni, soții vor fi fericiți, societatea va fi mai plăcută. Femeile sunt păstrătoarele și propagatoarele valorilor morale, ale tradițiilor, ale credinței. Dar pentru asta ele trebuie să le poată cunoaște, aprofunda, explica, dezvolta. Pentru asta au nevoie de timp, protecție, înțelegere. Trebuie explicat că nu numai o carieră profesională este împlinirea unei vieți. La fel de importantă este o „carieră socială”, care păstrează și răspân-

dește valorile morale și creștine. Este mai greu să „construiești un om”, decât o mașină sau o casă. V-ați gândit vreodată câte femei brodează, câte mai pictează, câte mai încearcă o mâncare sofisticată, câte cântă cu copilul lor la o sărbătoare? Mai știu așa ceva? Oare nu mai este nevoie? Ce înseamnă o viață frumoasă, plăcută, fericită?

Femeile sunt în pericol de a-și pierde însăși feminitatea. Dobândind drepturi, au dobândit de fapt mai multe obligații.

Dacă vă frământă aceste probleme sau altele și ați dori să faceți ceva pentru îndreptarea lor, vă rugăm să ne scrieți (pe adresa „Dreptății”) pentru a vedea cum putem să le dezbatem, să le rezolvăm împreună, să ne ajutăm.

Așteptăm opiniile voastre în speranța că „Noi despre noi, femeile” va putea deveni „Noi pentru noi, femeile”.

Prof. Marinela RUSEȚ
Liceul „Horia Hulubei”,
București.

Mesaj pentru prietenii mei, tărani

După primul război mondial, ați dobândit pământ, drept recunoștință pentru sacrificiul și devotamentul vostru, în lupta pentru apărarea țării și unitatea națională.

Improprietărea a fost făcută masiv și în scurt timp, iar voi v-ați contopit cu pământul nostru și prin muncă ați adus prosperitate pentru țară.

După anul 1945, treptat, România a fost transformată cu „AJUTORUL” Armatei Roșii într-o țară comunistă.

Reforma agrară din anul 1945, a constituit o etapă a strategiei perverse a comunistilor, pentru că imediat pământul v-a fost confiscat.

Ca urmare, voi ați devenit robii colhozurilor, fiind deposedați de mica voastră proprietate și obligați să trăiți de azi pe mâine.

Vă mai amintiți cum s-au petrecut lucrurile? Ați fost arestați, bătuți, jigniți, deportați, alungați din case, ați avut sau n-ați avut, a trebuit să dați cote obligatorii, umilinențe și durerile voastre nu se pot descrie.

Copiii voștri au fost excluși din școli, neprimiți în facultăți, dacă ați îndrăznit cumva să vă opuneți **SOCIALIZĂRII AGRICULTURII**.

Unii dintre voi mai neîmbălanziți ați umplut pușcăriile sau ați dispărut cu ajutorul tortionarilor în cimitire fără cruci și la canal.

Vi le spun toate acestea pentru a nu uita ce v-au

făcut comunistii și că nu Iliescu v-a dat pământ după revoluția din anul 1989, pur și simplu v-ați redobândit proprietățile și nici acelea în totalitate.

Cât despre inventarul agricol care v-a fost luat, să nu mai vorbim, acesta nu v-a fost restituit deloc.

Dragii mei prieteni, cum de ați căzut în capcana aceluiași domn Iliescu, care a lansat sloganul electoral că „PNTCD aduce moșierii” (!?), când tocmai partidul nostru de-alungul timpului a fost purtătorul de **STEAG AL DREPTURILOR VOASTRE**.

Luată aminte la cele arătate mai sus, acum când din nou sunteți chemați să alegeți. Gândiți-vă la **ȚEPII TRANDAFIRILOR** care v-au înțepat de atâtea ori în ultimii șase ani.

Votați cu convingere **CHEIA**, care va deschide calea spre mai bine, atât vouă cât și celorlalți.

Prin votul vostru veți scoate țara din necaz, căci deși avem o țară bogată, suntem cei mai săraci din Europa.

De această situație se fac vinovați guvernanții de astăzi, Puterea de după 1989, care este insensibilă la suferințele noastre și își bate joc de toți.

LUPTAȚI, pentru **SCHIMBARE** și nu vă mai lăsați înșelați de sloganuri și promisiuni deșarte.

Până la alegeri mai aveți timp să chibzuți, dacă mai aveți nenumeri.

Ec. Eleonora GEORGESCU

Cercetarea românească - în afara legii

Situația dramatică din cercetarea românească a impus executivului elaborarea unui act normativ - Ordonanța Guvernului nr. 25 din 11.08.1995 privind reglementarea organizării și finanțării activității de cercetare-dezvoltare, publicată în Monitorul Oficial din 25.08.1995 - care prin acțiuni specifice să impulsioneze activitatea din acest domeniu strategic.

Ordonanța avea unele disfuncționalități pe care Senatul (deși era în fruntea sa un fizician!) le-a ignorat, răspunderea căzând pe umerii Camerei Deputaților. Aici grupul parlamentar PNTCD-PER a fost motorul ce a determinat adoptarea unor modificări notabile.

Procesul legislativ este în mod obiectiv lent, astfel încât divergențele Senat - Camera Deputaților vor face ca promulgarea legii de aprobare a Ordonanței 25 și intrarea ei în vigoare prin publicarea în Monitorul Oficial să fie mult întârziată față de termenul de valabilitate de 6 luni al acestui act normativ (25 februarie 1996).

Dacă Ministerul Cercetării și Tehnologiei dădea dovadă de responsabilitate în îndeplinirea prevederilor ordonanței pe care tot el a inițiat-o,

întârzierea mai sus amintită ar fi rămas fără urmări notabile (presupunând ca prin Legea Bugetului de Stat vor putea fi aduse corective la valoarea finanțării activității de cercetare-dezvoltare). Mă refer la faptul că Ordonanța 25 abroga o serie de acte normative printre care se numără și acelea ce statuează organizarea prezentă a unităților de cercetare-dezvoltare. Formele noi de organizare preconizate sunt: institut național de cercetare-dezvoltare (având ca model regiile autonome), institut public de cercetare-dezvoltare (finanțat

integral de la bugetul de stat) și societăți comerciale de cercetare-dezvoltare. Termenul limită de transformare al actualelor unități de cercetare-dezvoltare într-una din formele mai sus amintite era 25.02.1996. Pentru ca acest lucru să se producă, Ministerul Cercetării și Tehnologiei era obligat de aceeași ordonanță ca în termen de 3 luni (25.11.1995) să înainteze spre aprobare Guvernului metodologia de evaluare și acreditare a institutelor naționale de cercetare-dezvoltare.

Această metodologie a fost înain-

tată și discutată în ședința de Guvern de abia în ziua de 20 februarie 1996! și va intra în vigoare după publicarea în Monitorul Oficial probabil la jumătatea lui martie (având în vedere unele modificări operate). Conform acestei metodologii, etapele de opțiune, selectare și acreditare nu se pot încheia înainte de jumătatea anului. Iar până atunci unitățile de cercetare-dezvoltare nu vor avea statut juridic, fiind la discreția arbitrarului executivului.

Cum este oare posibil o asemenea crasă nepăsare din partea celor învestiți să gestioneze activitatea de cercetare-dezvoltare? Întrebarea este retorică deoarece Ministerul Cercetării și Tehnologiei este doar o roțiță în „angrenajul” executivului ce conduce cu mână sigură România spre lumea a treia.

Apreciez că interpelarea ministrului Palade este inefficientă (ea a mai fost făcută și a rămas fără urmă). Singura soluție este desființarea cât mai rapidă (atât cât permite Constituția) a alegerilor parlamentare pentru a cruța neamul românesc de guvernanți fără chemare.

DI Mircea Mihai Munteanu, deputat PNTCD (Prahova):

„PNTCD în sprijinul personalului de cercetare-dezvoltare”

În conformitate cu prevederile „Strategiei de guvernare”, Guvernul României trebuia să înainteze Parlamentului proiectul de lege privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, încă din anul 1994. Nici după doi ani acest lucru nu s-a realizat.

DI deputat Mircea Mihai Munteanu solicită guvernul să prezinte nefinanțat parlamentului, spre analiză și dezbateră, acest proiect de lege absolut necesar pentru lărgirea cadrului legislativ în domeniul cercetării-dezvoltării.

Dan CUTOIU

DI Mircea I. POPA-ZLATNA, deputat PNȚCD (Alba), vicepreședinte al Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat:

„Întregul timp de lucru l-am dedicat partidului“

- Domnule deputat, vă rugăm să vă prezentați cititorilor ziarului „Dreptatea“.

- M-am născut la 5 noiembrie 1933, în comuna Zlatna (azi orașul Zlatna), județul Alba, într-o familie de național-țărăniști. Bunicul meu, protopopul Ioan Fodorean, membru al Partidului Național Român din Transilvania, care a fost închis doi ani la Szenten (Ungaria), a contribuit la organizarea Marii Adunări de la Alba Iulia și a fost ales deputat PNȚ (Iulie 1932 - noiembrie 1933). Un unchi de-al bunicului, Nicolae Roman, a fost unul dintre „memorandiști“. Tatăl meu, Ioan Popa-Zlatna, născut în comuna Ghelar, județul Hunedoara, membru PNȚ, a militat pentru drepturile moșilor, fiind directorul săptămânalului „Detunata“, secretar general al societății „Astra“ - departamentul Zlatna, prefect al Șoimilor din Munții Apuseni și candidat la alegerile din 1946.

Am absolvit liceul teoretic „Mihai Viteazu“ din Alba Iulia, dar baccalaureatul l-am susținut la Sighișoara, unde întreaga familie a „beneficiat“ de domiciliu obligatoriu, din mai 1952. În cei trei ani de „detenție“ în Sighișoara, am fost angajat muncitor, apoi tehnician, la Fabrica de Căramidă și la cooperativa „Prestarea“.

În 1955 am devenit student la Institutul de Mine din București (transferat ulterior la Petroșani), pe care l-am absolvit în 1960. Mi-am desfășurat activitatea profesională la Exploatarea Minieră Uricani, la Combinatul Minier Valea-Jiului din Petroșani, la Institutul de Studii și Prospekțiuni pentru Îmbunătățiri Funciare din București (cu munca pe șantiere) și la Centrala de Construcții Căi Ferate București, de unde m-am pensionat în Iulie 1990.

Cu un dosar „păt“ de activități politice și anii de închisoare ai tatălui meu, nu am fost membru al Partidului Comunist Român.

Sunt căsătorit, am doi copii și trei nepoți.

- Care a fost activitatea dumneavoastră politică după 1989?

M-am înscris imediat în PNȚCD, fiind participant la înființarea organizației sectorului 6 din Capitală și vicepreședinte al comitetului de conducere. În campania electorală din 1990 mi-am adus aminte de alegerile din 1946, când lipeam afișe cu „sochiul“ și participam la întrunirile electorale organizate de tatăl meu în comunele din județul Alba. În 1990 am candidat pentru Camera Deputaților în circumscripția electorală București.

În august 1991, la solicitarea președintelui Corneliu Coposu, am renunțat la funcția pe care o aveam la Academia Română de Management (unde eram și membru fondator) (unde eram și membru fondator), dedicându-mă în întregime activităților politice. Astfel am devenit secretar executiv al PNȚCD, iar la Congresul partidului din septembrie 1991 am fost ales membru al Comitetului de Conducere.

La scrutinul din septembrie 1992 am fost ales deputat în circumscripția nr. 1 Alba.

În 1994 am fost numit secretar general adjunct, iar la Congresul din acest an am devenit vicepreședinte al PNȚCD și membru în Biroul de Conducere, Coordinare și Control.

- Domnule deputat, cum reușiți să faceți față multitudinii de sarcini și responsabilități?

- După cum am amintit, din august 1991 am renunțat la orice altă activitate în afara partidului. Mai mult, a intrat în acțiune și soția mea, Teodora, care este președinta organizației de femei a sectorului 6 și secretar executiv al Comitetului Național al Organizației de Femei. În acest context, majoritatea timpului l-am petrecut la Sediul Central al Partidului, în deplasările în teritoriu și la Camera Deputaților. Desigur, după 1992, cele mai multe deplasări le-am făcut în județul Alba, dar și în alte orașe sau comune ale țării, în funcție de solicitări și necesități. Din curiozitate, am făcut o statistică a deplasărilor mele în anul 1995: 130 de zile de „teren“, vizitând peste 50 de localități. Desigur, nu am abandonat

nici sectorul 6 București, în care locuiesc și în care mi-am început activitatea.

Am făcut mult, am făcut puțin, mi-am îndeplinit îndatoririle bine sau rău, numai Dumnezeu știe, dar consider că alegerea mea în BCCC la recentul Congres este rezultatul aprecierilor celor cu care am colaborat.

- Ce program aveți la sfârșit de săptămână?

- Săptămâna se încheie, de obicei, cu plecări în teritoriu, de cele mai multe ori în județul Alba. Sunt rare cazurile când rămân în București, doar dacă sunt reținut la sediul ori sunt bolnav sau prea obosit. Regret sincer că nu pot să stau mai mult cu nepoții, dar ei sunt încă mici și sper să le fiu mai folositor când vor mai crește și vor înțelege mai bine lucrurile. Totuși, cel mai mic, având 6 ani, de multe ori mă însoțește la Alba Iulia sau la Zlatna.

- Domnule deputat, reușiți să respectați întotdeauna acest program „tip“?

- În general, respect cu strictețe programul pe care îl fac împreună cu colegul Ion Berciu, tot deputat de Alba, sau cu ceilalți membri ai conducerii județene a partidului. Totuși, nu refuz solicitările din alte județe sau, bineînțeles, ședințele de comitet ori întâlnirile cu membrii și simpatizanții noștri. Particip la seminarii, simpozioane, întâlniri cu alegătorii, oriunde sunt invitat. Spre exemplu, în ziua în care partidul îl sărbătorea la Sediul Central pe academicianul Gabriel Tepelea, prim vicepreședintele PNȚCD, mi s-a spus că la Lehliu a fost programată o întâlnire cu reprezentanți din peste 10, comune vecine. Mi-am lăsat soția la sediu și am plecat, ajungând acasă tocmai pe seară.

- Domnule Popa-Zlatna, ce priorități considerați că se impun acum, în legătura cu alegerile locale?

- La această oră, principala acțiune constă în întocmirea listelor de candidați pentru primari și consilieri. De asemenea, ne preocupă nominalizarea delegaților și observațiilor la urne, mai ales că nu ne prea putem baza pe alții. În acest scop, în județul Alba s-au format mai multe echipe care se deplasează în comunele celor 11 districte și împreună cu membrii conducerilor locale ale partidului încearcă să rezolve această problemă. Sunt convins că vom avea candidați în toate localitățile județului. În același timp, facem organizarea partidului în acele comune unde există deoacumdată numai nuclee.

- În altă ordine de idei, vă rugăm să împărtășiți cititorilor noștri câteva

aspecte ale activității dumneavoastră în Camera Deputaților.

- Activitatea parlamentară mi-o desfășor la Comisia pentru cultură, arte și mijloace de informare în masă și, bineînțeles, în plenum Camerei. Despre această comisie se spune, și trebuie să admit că în cea mai mare parte este adevărat, că face „politica culturii“ și nu politica diverselor partide. S-a lucrat destul de bine, au fost promovate câteva legi absolut necesare, cum ar fi Legea dreptului de autor sau cea a depozitului legal de tipărituri. Au fost și încurcături, ca de exemplu la alegerea Consiliului de Administrație al societății Române de Televiziune „Frica de Liiceanu“ din partea reprezentanților Puterii a dus la imposibilitatea definitivării acestui consiliu, televiziunea publică fiind astăzi în ilegalitate în privința conducerii sale.

- Domnule deputat Popa-Zlatna, în finalul acestui interviu, ați dori să transmitemi câteva cuvinte cititorilor „Dreptății“?

- Doresc să amintesc membrilor și simpatizanților partidului nostru că ziarul „Dreptatea“ a apărut în condiții deosebit de grele între anii 1944 și 1947, dar ce cuvânt a avut de spus! Astăzi, fiind singurul ziar autentic de partid, cu atât mai mult ne este necesar cu cât în el se publică programele, doctrina și punctele de vedere ale PNȚCD în principalele probleme ale societății românești. Mai mult, în această perioadă preelectorală, când lumea se plânde că nu este bine informată despre noi și despre credința noastră, cred că se impune și apelul meu de a face mai mult pentru susținerea apariției și răspândirii ziarului „Dreptatea“ în toate colțurile țării. Și în primul rând, prin cât mai numeroase abonamente în județe!

Pe de altă parte, celor responsabili cu întocmirea listelor de candidați le spun: ATENȚIE!

A consemnat
Virgil PETRESCU

Precizare

În ediția specială a „Dreptății“, apărută în timpul Congresului PNȚCD, la prezentarea candidaților pentru funcțiile de conducere ale partidului, s-au strecurat câteva greșeli regretabile. Responsabilitatea lor aparține în egală măsură redacției, celor care au întocmit fișele candidaților și... candidaților înșiși, care, în unele cazuri, au înscris în fișele personale date eronate (din neatenție, desigur). Ne facem datoria să reparăm pe cât posibil greșelile comise și începem cu dl Dumitru Ionescu, președintele Asociației Foștilor Deținuți Politici din România, cu sediul la Geneva, care este un binecunoscut fost deținut politic. Prin urmare, la întrebarea:

„Ați fost deținut politic?“, răspunsul este categoric DA și nu negativ, așa cum din păcate a apărut în ediția specială a „Dreptății“. Ne cerem scuzele de rigoare, pe care sperăm că statornicul nostru colaborator și prieten le va primi.

„Dreptatea“

